

ΣΑΒΒΑΤΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ.

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.—ΑΡΙΘΜΟΣ 1—52.

1877—1878.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1878.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ[α].

ΣΑΒΒΑΤΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΣΑΒΒΑΤΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.—ΑΡΙΘΜΟΣ 1—52.

1877—1878.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1878.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ[25.]

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Ἀριθμὸς 1.

Πολιτικὴ ἑβδομάς — Στρατιωτικὴ ἑβδομάς — Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Πολιτεία — Ἡ ἐν Ἀσίᾳ ῥωσικὴ ἐκστρατεία καὶ ἡ κάθοδος τῶν Μυρίων — Κεντρικὴ Ἀφρικὴ — Τὸ τηλέφωνον — Οἱ δορυφόροι τοῦ Ἄρειος — Βᾶθος τοῦ ὠκεανοῦ. — Ἀρχαία Παλαιστίνη — Νέα Πομπηία — Κρίσεις περὶ Θουκυδίδου. — Διττὴ πατρὶς μεγάλων ἀνδρῶν — Τὰ ἐν Γερμανίᾳ πανεπιστήμια — Φαραῶ ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι.

Ἀριθμὸς 2.

Πολιτικὴ ἑβδομάς — Στρατιωτικὴ ἑβδομάς — Χαρακτὴρ καὶ φύσις τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος — Ἡ ἄμυνα τῆς Πλέθνας — Κεντρικὴ Ἀφρικὴ — Φιλολογικά· Καρδινάλιου Πίτρα ἀνάλεκτα — Καταστατικά — Πρώτη παιδείσις καὶ Σιδηρόδρομοι.

Ἀριθμὸς 3.

Πολιτικὴ ἑβδομάς — Στρατιωτικὴ ἑβδομάς — Ἀσσυρία μνημεῖα — Τὸ τηλέφωνον — Μελετίου τοῦ Πηγᾶ ἀνέκδοτος ἐπιστολὴ — Τὰ ἄνθη — Περὶ αὐτομάτου γεννήσεως — Ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα — Κίνησις πληθυσμοῦ, τοκετοὶ, θνησιμότης, γάμοι.

Ἀριθμὸς 4.

Πολιτικὴ ἑβδομάς — Στρατιωτικὴ ἑβδομάς — Ὁ πόλεμος κατὰ τὸ 1877 — Περὶ τῆς ἀποστάσεως τοῦ Ἡλίου — Ἡ Καυκασία χώρα γεωγραφικῶς — Ἡ κόμη τοῦ ἡμετέρου κλήρου. — Ὁ κ. Σλήμαν καὶ αἱ τρωϊκὰ ἀρχαιοτάτητες — Ἡ μέση Ἀσία κατὰ τὸν 19^{ον} αἰῶνα — Οἱ Φαρισαῖοι — Μελέται περὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀβραάμ — Τελευταία ὥρα Ὀπουργικὴ ἀλλαγὴ.

Ἀριθμὸς 5.

Πολιτικὴ ἑβδομάς — Ἡ Καυκασία χώρα γεωγραφικῶς — Οἱ ἐν Κουρδιστᾶν Νεστοριανοὶ — Προστο-

ρικὰ — Ἡ εἰς ὕψος κατάστασις μεταποίησις τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος — Κεντρικὴ Ἀσία — Τηλεηκτροσκόπιον — Ἰχθύων δέρματα ἐν τῇ βιομηχανίᾳ — Τελευταία ὥρα τὸ διάγγελμα τῆς βασιλείσεως Βικτωρίας.

Ἀριθμὸς 6.

Πολιτικὴ ἑβδομάς — Ἡ εἰς Θράκην ἐκστρατεία τῶν Ῥώσων — Σύμμικτα κριτικά — Αἱ ἐπιστήμαι κατὰ τὸ λήξαν ἔτος — Ἡ κόμη τοῦ ἡμετέρου κλήρου — Ἐπιστημονικά· ἡ τῶν ἀερίων στερεοποίησις — Ποικίλα.

Ἀριθμὸς 7.

Πολιτικὴ ἑβδομάς — Ὁ χωρογραφικὸς σχηματισμὸς τῶν κρατῶν τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης — Περὶ τοῦ ἔθους καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἀτύλου — Ἡ Ἰνδικὴ γλῶσσα καὶ φιλολογία τῶ 1877 — Ἀρχαιολογικά — Ὀλίγα τινὰ περὶ παπύρου — Βυζαντινὴ κίνησις.

Ἀριθμὸς 8.

Πολιτικὴ ἑβδομάς — Δημοσθενικαὶ ἀναμνήσεις — Ὁ Ἡρόδοτος — Ἡ κόμη τοῦ ἡμετέρου κλήρου — Ἄδι Γράντ — Ὁ Ἀντίχριστος τοῦ Ρέναν — Ἀρχαιολογικά· ἀνασκαφαὶ ἐν Δήλῳ.

Ἀριθμὸς 9.

Πολιτικὴ ἑβδομάς — Αἱ γυναῖκες ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἀρχαιοτάτητι — Ὁ Ἀντίχριστος τοῦ Ρέναν — Περὶ τοῦ ἔθους καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἀτύλου — Ἡ θρησκεία τοῦ Ταμῶ — Ἀρχαιολογικά — Γεχνητὸς λάρυξ — Ποικίλα — Βυζαντινὴ κίνησις.

Ἀριθμὸς 10.

Πολιτικὴ ἑβδομάς — Ὁ ἀγγλικὸς στόλος παρὰ τὰς Πριγκηποννήσους τῶ 1807 — Ὁ θάνατος τοῦ τελευταίου πάπα βασιλέως — Συνδιάσκεψις καὶ συνεδριον

— Ναπολέον ὁ Γ'— Αἱ γυναῖκες ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἀρχαίότητι.

Ἀριθμὸς 11.

Πολιτικὴ ἐβδομάς— Διπλωματικὴ ἱστορία τῶν βωσσοτουρκικῶν σχέσεων— Ναπολέον ὁ Γ'— Περὶ τῆς ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ὠφελείας πρὸς τὴν τάσιν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ— Ἐἷς βῶσσος μυθογράφος— Αἱ γυναῖκες ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἀρχαίότητι— Τὸ σουλτανικὸν προσκύνημα.

Ἀριθμὸς 12.

Πολιτικὴ ἐβδομάς— Χρονικὸν τῆς βασιλείας Μωάμεθ τοῦ Β'— Ὁ προδιόρισμος τῆς μητροπόλεως Δέρκων κατὰ τὸ αἶμα— Χρέη ἐκ πολέμου— Ἡ Καυκασία χώρα γεωγραφικῶς— Βυζαντινὴ κίνησις.

Ἀριθμὸς 13.

Πολιτικὴ ἐβδομάς— Διπλωματικὴ ἱστορία τῶν βωσσοτουρκικῶν σχέσεων— Χρονικὸν τῆς βασιλείας Μωάμεθ τοῦ Β'— Περὶ τῆς ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ὠφελείας πρὸς τὴν τάσιν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ— Ἐν εἰδύλλιον τοῦ Βερναρδίνου Σαίμπιέρβου.

Ἀριθμὸς 14.

Σκιαγραφία τοῦ ἑλληνισμοῦ— Περὶ μουσικῆς ὀθωμανικῆς— Ἐν εἰδύλλιον τοῦ Βερναρδίνου Σαίμπιέρβου— Πολιορκία Κωνσταντινουπόλεως— Ἀρχαιολογικά— Στατιστικὴ— Ποίησις ὕμνος πρὸς τὸν ὑψηλότατον αὐθέντην Οὐγγροβλαχίας Ἰωάννην Καρατζᾶν.

Ἀριθμὸς 15.

Πολιτικὴ ἐβδομάς— ἡ συνθήκη τοῦ Ἁγίου Στεφάνου— Τὰ κατὰ Μιθριδάτην— Ἡ Προῦσα— Περὶ δημοσίου ὑπαλλήλου— Σκιαγραφία τοῦ ἑλληνισμοῦ— Ἀνάλεκτα— Προγνωστικὸν τῶν μεταβολῶν τοῦ καιροῦ.

Ἀριθμὸς 16.

Πολιτικὴ ἐβδομάς— Τὰ κατὰ Μιθριδάτην— Ἡ Προῦσα— Ἡ γυνὴ κατὰ τὸν 10' αἰῶνα— Τὰ ἀνθη' ὠραιότης αὐτῶν— Προγνωστικὸν τῶν μεταβολῶν τοῦ καιροῦ— Περὶ τῶν μελῶν τοῦ σώματος.

Ἀριθμὸς 17.

Πολιτικὴ ἐβδομάς— ἐγκύκλιος τοῦ λόρδου Σαλισβουρῆ— Τὰ κατὰ Μιθριδάτην— Περὶ Κορνηλίου— Ὁ πατριάρχης Νεόφυτος Ζ'— Ἀνάλεκτα— ἡ συνθήκη τοῦ Κιουτσούκ Καϊναρτζίκ— Ἀρχαιολογικά.

Ἀριθμὸς 18.

Πολιτικὴ ἐβδομάς— Ἐγκύκλιος τοῦ πρίγκηπος Γερσακώφ— ὑπόμνημα— Τὸ ἀποστολικὸν κήρυγμα καὶ

ἡ Καινὴ Διαθήκη— Περὶ τῆς ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ὠφελείας πρὸς τὴν τάσιν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ— Αἱ ἑλληνικαὶ σπουδαὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα.

Ἀριθμὸς 19.

Τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα πρὸ πεντηκονταετίας— Σύγκρισις τῶν δυνάμεων τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν λοιπῶν μεγάλων κρατῶν τῆς Εὐρώπης— Ὁ ὀργανισμὸς τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἡ κατ' αὐτὸν συνέργεια τῶν πιστῶν ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς πράξεσι— Τὰ κατὰ Μιθριδάτην— Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 20.

Τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα πρὸ πεντηκονταετίας— Περὶ τῆς ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ὠφελείας πρὸς τὴν τάσιν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ— Περὶ δημοσίου— Αἱ ἑλληνικαὶ σπουδαὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα— Μαξίμου τοῦ Μαργουνοῦ ἐπιστολαί— Ἡ Καυκασία χώρα γεωγραφικῶς— φυσικὴ ἱστορία— Ἀρχαιολογικά— Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 21.

Τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα πρὸ πεντηκονταετίας— Τὰ μεγάλα πολιτικὰ συνέδρια— Κατάστασις τῆς θρησκείας ἐν σινικῇ— Μαξίμου τοῦ Μαργουνοῦ ἐπιστολαί— Βύρωνος ἡ νῆσος, ἡ ὁ Χριστιανὸς καὶ οἱ σύντροφοί του— Οἰκογενειακαὶ σχημαὶ καὶ μελέται— μάθημα γραφῆς— Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 22.

Τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα πρὸ πεντηκονταετίας— Ὁ βάρβαρος τεχνικῶς ἐξεταζόμενος— Αἱ ἑλληνικαὶ σπουδαὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα— Βύρωνος ἡ νῆσος, ἡ ὁ Χριστιανὸς καὶ οἱ σύντροφοί του— Μαξίμου τοῦ Μαργουνοῦ ἐπιστολαί— Ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς— Ἀρχαιολογικά— τὸ Ἡραῖον— Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 23.

Λαοὶ Μακεδονίας— Ὁ βάρβαρος τεχνικῶς ἐξεταζόμενος— Ἀνακαινιστικὴ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς δύναμις ἐπὶ τοῦ κόσμου ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἠθικὴν τῶν ἀρχαίων— Μαξίμου τοῦ Μαργουνοῦ ἐπιστολαί— Σχημαὶ οἰκογενειακαὶ— μάθημα γραφῆς— Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 24.

Ἐκκλησιαστικά— Ἀνακαινιστικὴ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς δύναμις ἐπὶ τοῦ κόσμου ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἠθικὴν τῶν ἀρχαίων— Μαξίμου τοῦ Μαργουνοῦ ἐπιστολαί— Βύρωνος ἡ νῆσος, ἡ ὁ Χριστιανὸς καὶ οἱ σύντροφοί του— Τὸ ἐμπόριον τοῦ ὀπίου— Πρόσφορος διανοητικὴ ἀνάπτυξις— Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 25.

ὑπόμνημα ἑλληνικῶν συλλόγων Κωνσταντινουπόλεως— Περὶ καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς— Ἡ κεντρικὴ Ἀσία— Μαξίμου τοῦ Μαργουνοῦ ἐπιστολαί— Ὀδοπορικὰ ἐξ Ἑλβετίας— Βύρωνος ἡ νῆσος, ἡ ὁ Χριστιανὸς καὶ οἱ σύντροφοί του.

Ἀριθμὸς 26.

Τὸ ὑπόμνημα τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει συλλόγων— Περὶ καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς— Ἀνάλεκτα— Στατιστικὴ.

Ἀριθμὸς 27.

Τὸ ὑπόμνημα τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει συλλόγων— Περὶ καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς— Μαξίμου τοῦ Μαργουνοῦ ἐπιστολαί— Βύρωνος ἡ νῆσος, ἡ ὁ Χριστιανὸς καὶ οἱ σύντροφοί του— Πρώτος διανοητικὴ ἀνάπτυξις.

Ἀριθμὸς 28.

Ἀγγλοβῶσσοι ὄροι— Οἱ Ἕλληνες κατὰ τὸν μεσαίωνα καὶ ἡ ἐπιβρόχη αὐτῶν ἐπὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Εὐρώπης— Ἀρχαίότης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους— Περὶ καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς— Μαξίμου τοῦ Μαργουνοῦ ἐπιστολαί— Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 29.

Ἔργασίαι τοῦ ἐν ἐν Βερολίῳ συνεδρίου— Ἀρχαίότης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους— Οἱ Ἕλληνες ἀστρονόμοι καὶ ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη— Οἰκογενειακαὶ σχημαὶ καὶ μελέται— ἡ τιμιότης ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ— Μαξίμου τοῦ Μαργουνοῦ ἐπιστολαί— Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 30.

Τὸ ἑλληνικὸν ζήτημα— Συνθήκη συμμαχίας μετὰ τὴν Τουρκίαν καὶ Ἀγγλίαν— Ἡ ἐξερύνησις τῆς Αὐστραλίας ἀπὸ τοῦ 1829— 1875— Περὶ τῆς ἐν ταῖς παισὶ μορφώσεως τῆς εὐσεβικῆς ἀγάπης διὰ τῆς ἀγωγῆς— Οἱ Ἕλληνες ἀστρονόμοι καὶ ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη— Μαξίμου τοῦ Μαργουνοῦ ἐπιστολαί— Ἀσικ-κερίβ— τουρκικὸν διήγημα— Ἀρχαιολογικά.

Ἀριθμὸς 31.

Ἡ λύσις τοῦ ἑλληνοτουρκικοῦ ζητήματος— Ἀρχαίότης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους— Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ὡς ὕμνογράφος καὶ ἡ κατ' αὐτὸν ἐκκλησιαστικὴ ὑμνωδία— Μαξίμου τοῦ Μαργουνοῦ ἐπιστολαί— Ἀσικ-κερίβ— τουρκικὸν διήγημα— Στατιστικὴ.

Ἀριθμὸς 32.

Ἡ συνθήκη τοῦ Βερολίνου— Βύρωνος ἡ νῆσος, ἡ ὁ Χριστιανὸς καὶ οἱ σύντροφοί του— Ἀρχαιολογικά— Ἀνάλεκτα— Στατιστικὴ.

Ἀριθμὸς 33.

Τὸ ἑλληνοτουρκικὸν ζήτημα ἐν τῷ βερολινεῖῳ συνεδρίῳ— Ἡ γυνὴ ἐν τῷ δράματι τοῦ βίου— Ἀρχαίότης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους— Οἱ Ἕλληνες ἀστρονόμοι καὶ ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη— Τὰ ἀνθη' αἰσθητικότης αὐτῶν— Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 34.

Τὸ ἑλληνοτουρκικὸν ζήτημα ἐν τῷ βερολινεῖῳ συνεδρίῳ— Ἡ γυνὴ ἐν τῷ δράματι τοῦ βίου— Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ὡς ὕμνογράφος καὶ ἡ κατ' αὐτὸν ἐκκλησιαστικὴ ὑμνωδία— Διαθήκη Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρου— Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 35.

Ἡ νέα περὶ τῆς Ἑλλάδος ὀροθετικὴ γραμμὴ— Περὶ δημεύσεως εἴτε ἐκλαϊκεύσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ μοναστηριακῆς περιουσίας παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς— Περὶ ἐλευθεροτυπίας— Ἡ πρώτη ἰχνογραφία— Ὀλίγα τινὰ περὶ γηγενοῦς ἢ ἐγγείου θερμότητος— Οἱ Ἕλληνες ἀστρονόμοι καὶ ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη— Βύρωνος ἡ νῆσος, ἡ ὁ Χριστιανὸς καὶ οἱ σύντροφοί του— Οἱ Ἄλβανοὶ ἀπόγονοι τῶν Πελασγῶν.

Ἀριθμὸς 36.

Τουρκία καὶ Ἑλλάς— ἐγκύκλιος τῆς Ὑψ. Πύλης— Ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Β'— Βύρωνος ἡ νῆσος ἡ ὁ Χριστιανὸς καὶ οἱ σύντροφοί του— Βυζαντινὴ κίνησις— Στατιστικὴ— Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 37.

Ἡ κατάστασις τοῦ ἑλληνοτουρκικοῦ ζητήματος— Τὸ ἔργον τῆς ἱστορίας ἐν ταῖς πολιτικομαθητικαῖς ἐπιστήμαις— Ὀλίγα τινὰ περὶ γηγενοῦς ἢ ἐγγείου θερμότητος— Περὶ δημεύσεως εἴτε ἐκλαϊκεύσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ μοναστηριακῆς περιουσίας παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς— Οἱ Ἕλληνες ἀστρονόμοι καὶ ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη— Ἀρχαιολογικά— Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 38.

Πολιτικὴ ἐπιθεώρησις— Τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν νοτίων Σλαβῶν συγκριτικῶς πρὸς τὸ τῶν Ῥώσων— Ἡ νῆσος Κύπρος— Μία ἀγόρευσις τοῦ Βίκτωρος Οὐγῶ— Αἱ δωρεαὶ τοῦ ἀειμνήστου πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Β'— Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 39.

Ἡ ἐνεστῶσα θέσις τοῦ ἑλληνοτουρκικοῦ ζητήματος— Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ὡς ὕμνογράφος καὶ ἡ κατ' αὐτὸν ἐκκλησιαστικὴ ὑμνωδία— Περὶ δημεύσεως εἴτε ἐκλαϊκεύσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ μοναστηριακῆς περιουσίας παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς

-Προβιβαστική στάθμευσις τῶν ὀργανικῶν ὄντων ἀνὰ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς· κέντρα ἐπιφανείας· ἡ ἀρχικὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐπαύλισις — Περὶ πειθαρχίας, διδασκαλίας καὶ παιδείσεως — Ἐπιστημονικὰ θεράπεια τῆς παραφροσύνης διὰ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός — Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 40.

Πολιτικὴ ἐπιθεώρησις — Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Λαμασκηνὸς ὡς ὑμνογράφος καὶ ἡ κατ' αὐτὸν ἐκκλησιαστικὴ ὑμνωδία — Περὶ δημεύσεως εἴτε ἐκλαϊκείσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ μοναστηριακῆς περιουσίας παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς — Προβιβαστικὴ στάθμευσις τῶν ὀργανικῶν ὄντων ἀνὰ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς· κέντρα ἐπιφανείας· ἡ ἀρχικὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐπαύλισις — Ἐκατονταετηρὶς Βολταίρου — Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 41.

Τὸ ἐλληνοτουρκικὸν ζήτημα — Ἡ Μικρὰ Ἀσία· Ἀνατολή, Ἀρμενία, Μεσοποταμία — Περὶ δημεύσεως εἴτε ἐκλαϊκείσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ μοναστηριακῆς περιουσίας ἐν ταῖς παριστρίοις ἡγεμονίαις — Περὶ πειθαρχίας, διδασκαλίας καὶ παιδείσεως — Οἰκογενειακὰ σκηναὶ καὶ μελέται· ἀγωγή ἀδελφοῦ βασιλέως — Ἀρχαιολογικά — Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 42.

Πολιτικὴ ἐπιθεώρησις — Περὶ δημεύσεως εἴτε ἐκλαϊκείσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ μοναστηριακῆς περιουσίας ἐν ταῖς παριστρίοις ἡγεμονίαις — Αἱ ὑποθέσεις τῶν νεωτέρων περὶ τῆς συγγραφῆς τῶν τριῶν πρώτων Εὐαγγελίων — Περὶ πειθαρχίας, διδασκαλίας καὶ παιδείσεως — Οἰκογενειακὰ σκηναὶ καὶ μελέται· ἀγωγή ἀδελφοῦ βασιλέως — Ἀρχαιολογικά — Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 43.

Πολιτικὴ ἐπιθεώρησις — Ἡ Ἑλλάς ὑπὸ γεωργικὴν ἔποψιν — Περὶ πειθαρχίας, διδασκαλίας καὶ παιδείσεως — Ἰθάκη καὶ Σχληῖμαν — Οἰκογενειακὰ σκηναὶ καὶ μελέται· ἀγωγή ἀδελφοῦ βασιλέως — Ἀρχαία ἐλληνικὴ ποίησις — Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 44.

Ἡ ἐκλογή τοῦ πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ' — Τελευταία φάσις τοῦ κρητικοῦ ζητήματος — Περὶ χρονολογίας — Ὀλίγα περὶ τῆς ἐν Ἠπείρῳ παιδείας — Περὶ γυμναστικῆς — Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 45.

Τὸ ἐλληνοτουρκικὸν ζήτημα — Τελευταία φάσις τοῦ κρητικοῦ ζητήματος — Τὸ νέον πολίτευμα τῆς

Κύπρου — Αἱ ὑποθέσεις τῶν νεωτέρων περὶ τῆς συγγραφῆς τῶν τριῶν πρώτων Εὐαγγελίων — Περὶ χρονολογίας — Ὁ ὄγκος καὶ τὸ σχῆμα τῆς κεφαλῆς ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτῶν πρὸς τὴν διάνοιαν καὶ διανοητικὴν ἐργασίαν — Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 46.

Πολιτικὴ ἐπιθεώρησις — Περὶ τῶν προσόδων τοῦ κλήρου — Περὶ νομισματοῦ καὶ χαρτονομίσματος — Ἡ Ἑλλάς ἐν τῇ Παγκοσμίῳ ἐκθέσει — Ἡ καταγωγὴ τῶν Ἀφγανῶν.

Ἀριθμὸς 47.

Περὶ τῶν προσόδων τοῦ κλήρου — Μία ἐλληνικὴ φωνὴ περὶ τῶν ἐν Μυκῆναις καὶ Σπάτα ἀρχαιοτήτων — Ἡμερολόγιον ἄγγλου αἰχμαλώτου ἐν Ἀφγανίᾳ — Οἰκονομίας ἐγκώμιον, ἡ θεράπεια τῆς πολυπτωχείας — Ὁ ἐν Ἀθήναις φιλολογικὸς σύλλογος Παρνασσός — Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 48.

Ἡ ἐνθρόνισις Ἰωακείμ τοῦ Γ' — Μία ἐλληνικὴ φωνὴ περὶ τῶν ἐν Μυκῆναις καὶ Σπάτα ἀρχαιοτήτων — Ἡμερολόγιον ἄγγλου αἰχμαλώτου ἐν Ἀφγανίᾳ — Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 49.

Τὸ ἐλληνοτουρκικὸν ζήτημα καὶ αἱ δυνάμεις — Ἐγκύκλιος Βαδδὶχτων — Αἱ σύγχρονοι Ἀθηναῖοι — Περὶ νομισματοῦ καὶ χαρτονομίσματος — Μία ἐλληνικὴ φωνὴ περὶ τῶν ἐν Μυκῆναις Σπάτα ἀρχαιοτήτων — Οἰκονομίας ἐγκώμιον, ἡ θεράπεια τῆς πολυπτωχείας.

Ἀριθμὸς 50.

Αἱ ἱστορικαὶ τῆς Ἑλλάδος ἀπαιτήσεις — Τὸ μέλλον τῆς Κωνσταντινουπόλεως (σκιαγραφαὶ καὶ σκέψεις) — Περὶ γάμου — Οἰκονομίας ἐγκώμιον, ἡ θεράπεια τῆς πολυπτωχείας — Ἡμερολόγιον ἄγγλου αἰχμαλώτου ἐν Ἀφγανίᾳ — Ἀνάλεκτα.

Ἀριθμὸς 51.

Ἐπιχειρηματικὴ μεταβολή — Ἡ παράστασις τοῦ πάθους ἐν τῇ πλαστικῇ τέχνῃ — Περὶ γάμου — Οἰκονομίας ἐγκώμιον, ἡ θεράπεια τῆς πολυπτωχείας — Ἡμερολόγιον ἄγγλου αἰχμαλώτου ἐν Ἀφγανίᾳ.

Ἀριθμὸς 52.

Κρίσεις περὶ Ἑλλήνων — Ἡ παράστασις τοῦ πάθους ἐν τῇ πλαστικῇ τέχνῃ — Ἡ παρ' ἡμῶν πρόδοσις τῶν ἐλληνικῶν σπουδῶν — Περὶ γάμου — Ἡπειρωτικά — Ἀνάλεκτα.

ΣΑΒΒΑΤΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ.

ΤΕΥΧΟΣ Α'. Ἀριθ. I, Σάββατον 10)22 δεκεμβρίου 1877. Τιμὴ 3 χαρτόγραφα

Κωνσταντινούπολις. 9)21 δεκεμβρίου.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ.

Τὸ σπουδαιότατον πολιτικὸν γεγονός τῆς ἐβδομάδος ταύτης ἐστὶν ἡ ὑπὸ τῆς Ὑψ. Πύλης εἰς τοὺς παρὰ ταῖς μεγάλας δυνάμεις ἀντιπροσώπους τῆς ἀποσταλεῖσα ἐγκύκλιος περὶ τοῦ πόθου αὐτῆς ὅπως δοθῇ τέρμα εἰς τὸν πόλεμον. Πολλὰ καὶ διάφορα περὶ τῆς ἐγκυκλίου ταύτης ἐλέχθησαν. Καί τινες μὲν διετάθησαν ὅτι ἡ ἐγκύκλιος ἐγράφη μετὰ προηγουμένην παρὰ τῆς Ἀγγλίας ἐπερώτησιν εἰς τὴν Πύλην, ἐὰν δὲν νομιζῆ ἐπιστάσαν τὴν ὥραν πρὸς παῦσιν τοῦ πολέμου καὶ ἂν ἐπὶ τούτῳ ἀποδέχεται τὴν μεσολάθεσιν ἣν ἡ βρετανικὴ κυβέρνησις ἐκούσιως προσφέρει· ἀλλ' ἡ ἐρμηνεῖα αὐτῆ οὔτε ἀκριβὴς, ἀλλ' οὔτε πιθανὴ φαίνεται. Δὲν εἴθισται διπλωματικῶς τὸ προσφέρειν τὴν μεσολάθεσιν πρὶν ἢ αὐτὴ αἰτηθῆ· ἴσως τὸ πολὺ ἡ Ἀγγλία, καθὼς φίλη τῆς Τουρκίας δύναμις, ὑπέδειξεν αὐτῇ φιλικῶς ὅτι κατάλληλός ἐστὶν ἡ ὥρα ὅπως αἰτησῆται τὴν τῶν δυνάμεων μεσολάθεσιν καὶ ὅτι τὸ καθ' ἑαυτῶν εὐδιάθετός ἐστὶν ὅπως ἀποδέξεται τὴν μεσολάθεσιν ταύτην.

Ἐπὶ τούτοις ἐγράφη καὶ ἐστάλη ἡ τῆς Πύλης ἐγκύκλιος, ἧς ἄγνωστον μὲν εἰσέτι τὸ κείμενον, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν τὸ περιεχόμενον λέγεται οὕτω. Ἐπὶ τῶν μέχρι τοῦδε στρατιω-

τικῶν γεγονότων ἐρειδομένη ἡ Πύλη, θεωρεῖ ὅτι τῆς στρατιωτικῆς τιμῆς ἐκατέρωθεν ἰκανοποιηθείσης, οὐδὲν ἐντεῦθεν ὑπολείπεται πρόσκομμα πρὸς παῦσιν τοῦ ὀλεθροῦ τούτου πολέμου, ὅστις ἐξάντλει εἰς ἄνδρας τε καὶ εἰς πόρους ἀμφοτέρως τὰς διαμαχομένας δυνάμεις. Τὰς βάσεις τῆς παύσεως ταύτης τοῦ πολέμου καὶ τῆς εἰρηνεύσεως ἀνευρίσκει ἐν αὐτῇ τῇ ἀφορμῇ τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου· πρόδηλος αὐτοῦ σκοπὸς ἦν ἐκ μέρους τῆς Ρωσσίας ἡ τῆς τύχης τῶν ἐν τῷ ὀθωμανικῷ κράτει χριστιανικῶν λαῶν βελτίωσις· ἀλλὰ καὶ ἡ ὀθωμανικὴ κυβέρνησις διὰ τοῦ ἀνακηρυχθέντος Συντάγματος καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέουσων μεταρρυθμίσεων αὐτὸ τοῦτο κύριον προέθετο μέλημα, τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν χριστιανῶν αὐτῆς ὑπηκόων. Κατ' οὐσίαν ἄρα καὶ κατ' ἀρχὴν οὐδεμία ὑφίσταται διαφωνία μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ῥωσικῆς κυβερνήσεως, οὐδ' ἀποχρῶν λόγος πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ πολέμου. Φρονεῖ ἐκ τούτου ὅτι αἱ φίλοι δυνάμεις δύνανται νὰ δεχθῶσι τὴν μεσολάθεσιν, ἔχουσαι μάλιστα τὴν ἠθικὴν ἐγγύτησιν τῆς στεφῆρας καὶ ἀμετακλήτου θελήσεως τῆς Πύλης πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέουσων μεταρρυθμίσεων.

Ἡ ἐγκύκλιος αὐτῆ τῆς Ὑψ. Πύλης δὲν παρήγαγεν ἐν τούτοις τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ

προσεδοκᾶτο δικαίως ἐκ τῆς ἐνδείξεως τῶν φιλειρηνικῶν αὐτῆς πύθων καὶ τῆς θελήσεως τοῦ ἱκανοποιῆσαι τὰς ὑπὲρ τῆς τύχης τῶν Χριστιανῶν αἰτήσεις. Καὶ αἱ μὲν δυνάμεις, αἵτινες ἀποτελοῦσι μετὰ τῆς Ρωσσίας τὸν τριπλοῦν λεγόμενον σύνδεσμον, ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Γερμανία, ἀπεποιήθησαν ὀριστικῶς πᾶσαν μεσολάθειαν, ὑποδείξασαι εἰς τὴν Ὑψ. Πύλην ὅτι δύναται μόνη νὰ ἐπιζητήσῃ καὶ νὰ συνομολογήσῃ χωριστὴν μετὰ τῆς Ρωσσίας εἰρήνην· ἡ δὲ Ἰταλία καὶ ἡ Γαλλία πολλὴν ἐν τῇ ἀπαντήσῃ αὐτῶν ἐπεδείξαντο φιλικὴν ὑπὲρ τῆς Πύλης συμπάθειαν, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν ἀπεποιήθησαν καὶ αὐταὶ τὴν περὶ μεσολαθίσεως πρότασιν ὑποσχεθῆσαι ἀπλῶς ὅτι θὰ συνδιασκερῶσι περὶ τούτου μετὰ τῶν λοιπῶν μεγάλων δυνάμεων. Ἡ Ἀγγλία, τέλος, εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ὑποίας ὑφείλεται ἴσως τὸ διάβημα τοῦτο τῆς Ὑψ. Πύλης καὶ ἤτις, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐσκόπει δι' αὐτοῦ νὰ παραγάγῃ εἰς μέσον μᾶλλον τὸ ζήτημα τῆς ἀναμιξέως πᾶσῶν τῶν συνομογραφικῶν τὴν παρισινήν συνθήκην δυνάμεων εἰς τὴν συνομολόγησιν τῶν ὄρων τῆς εἰρήνης ἢ τὸ τῆς μεσολαθίσεως, ἡ Ἀγγλία, λέγομεν, κατιδοῦσα τὴν ἐκδηλωθεῖσαν θέλησιν τῆς Ρωσσίας καὶ τῶν δύο αὐτῆς συμμάχων περὶ χωριστῆς εἰρήνης, ἤτοι, κυρίως εἰπεῖν, περὶ ἀποκλεισμοῦ τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τῆς διακανονίσεως ζητήματος τὰ μάλιστα ἐνδιαφέροντος αὐτῇ καὶ θίγοντος διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ Βοσπόρου τὰ ὀρισθέντα σημεῖα τῶν συμφερόντων αὐτῆς, ἀνέλαβε, λέγεται, διπλωματικὴν ἐκστρατείαν, ὅπως ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς συνομογραφικῆς τῆς παρισινῆς συνθήκης παρὰ πᾶσῶν τῶν μεγάλων δυνάμεων ἐκδηλώσῃ καὶ καθορίσῃ μετὰ τῶν δύο ἄλλων δυτικῶν δυνάμεων, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας, τὸ δικαίωμα τοῦ μετασχεῖν κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῶν ὄρων τῆς εἰρήνης.

Πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ δικαίωματος τούτου ἡ Ἀγγλία φαίνεται σκοποῦσα νὰ καταστήσῃ ἐντονωτέραν τὴν στάσιν αὐτῆς καὶ νὰ προβῇ εἰς παρασκευάς, ὅπως ἐν δέοντι διεκδικήσῃ τὸ

δικαίωμα τοῦτο. Ἀλλεπάλληλα ὑπουργικὰ συμβούλια συνεκροτήθησαν ἐπὶ τούτῳ ἐν Λονδίῳ ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος, ἀπεφασίσθη δὲ, ὅπως τὸ Κοινοβούλιον συγκληθῆ πρό τῆς ὀρισμένης ἐποχῆς, ἤτοι τῇ 5/17 τοῦ ἐπιόντος μηνὸς καὶ ἔτους καὶ ψηφίσῃ ἔκτακτον πίστωσιν πρὸς παρασκευὴν καὶ αὐξήσιν τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ ἀναλόγως τῶν μεγάλων πολιτικῶν ζητημάτων τῆς ἡμέρας.

Ἐν ταῖς ἐπανειλημμέναις ταύταις συνεδριάσει τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπουργείου φαίνεται ὅτι ἐπικρατοῦσι νῦν αἱ ἰδέαι τῆς μερίδος ἧς προεξάρχει ὁ λόρδος Βήκονσφηλδ, μερίδος ἀποκλινοῦσης εἰς τὴν ἐντονωτέραν στάσιν καὶ ἐνεργειαν τῆς Ἀγγλίας καὶ ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ βασιλισσα ἀποκλίνει ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς τοῦ πρωθυπουργοῦ αὐτῆς. Ἡ γλῶσσα τῶν ὑπουργικῶν ὀργάνων ἀποβαίνει ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐντονωτέρα ἀπαιτοῦσα παρὰ τῆς κυβερνήσεως τὴν τήρησιν μὲν τῆς εἰρήνης, εἰ δυνατόν, ἀλλὰ τὴν ἐν πάσῃ περιπτώσει περιφρούρησιν τῶν ἀγγλικῶν συμφερόντων, τὴν συμμετοχὴν τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν συνομολόγησιν τῶν ὄρων τῆς εἰρήνης καὶ ἰδίᾳ τὴν τήρησιν ἐλευθέρας τῆς πρὸς τὴν Ἰδικὴν ὁδοῦ.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἐν δὲ Αὐστροουγγαρίᾳ ἡ φιλοτουρκικὴ μερὶς τῶν Μαγυάρων προσπαθεῖ εἰσεῖν ν' ἀγωνισθῇ κατὰ τῆς πολιτικῆς τῆς οὐδετερότητος καὶ τῆς εἰρήνης, πολιτικῆς ἣν ἠσπάσθη ὁ κόμης Ἀνδράσσου καὶ ἤτις φαίνεται τὸ ἐξαγόμενον προηγουμένης συννεοήσεως, σκοπούσης μετὰ τῆς Γερμανίας καὶ Ῥωσσίας τὴν τήρησιν καὶ παγίωσιν τῆς λεγομένης τριπλῆς συμμαχίας. Τρεῖς ἐπερωτήσεις ἐγένοντο ἐν τῇ Βουλῇ τῆς Πέστης παρὰ τῆς φιλοτουρκικῆς μερίδος, παρὰ τοῦ κ. Σιμωνού τὴν 2/14, παρὰ τοῦ κ. Ἐλφου τὴν ἐπιούσαν, καὶ παρὰ τοῦ κ. Οὐερμενύ τὴν 5/17, σκοποῦσαι νὰ ἐξαναγκάσωσι τὴν αὐστροουγγρικὴν κυβέρνησιν ὅπως λάβῃ ἐνεργὸν στάσιν διὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης καὶ διὰ τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου παρὰ τῆς Σερβίας. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ ἐπερωτήσεων καὶ μέγα

ἐγένετο συλλαλητήριον ἐν Πέστη ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ, ὅπερ ἔξ 8,000 ἀνδρῶν συγκείμενον ἀπέστειλεν ἐπιτροπὴν εἰς τὸν οὐγγρον πρωθυπουργόν κ. Τίσζαν ἀνακοινώσουσαν τὰς φιλοτουρκικὰς αὐτοῦ ἀποφάσεις. Ἀλλὰ τὸ μὲν συλλαλητήριον διελύθη ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας, ὁ δὲ πρωθυπουργὸς ἀπεποιήθη νὰ δεχθῆ τὴν ἐπιτροπὴν, τὴν δὲ ἐπιούσαν τῆς συγκροτήσεως τοῦ συλλαλητηρίου, ἤτοι τὴν 5/17, ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἐπετρέπη ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὅπως προβῇ εἰς ἀνάκρισιν περὶ τῶν φιλοτουρκικῶν τούτων ἐπιδείξεων, αἵτινες παρακωλύουσι τὰς ἐνεργείας τῆς κυβερνήσεως.

Τὴν πολιτικὴν, ἣν ἠσπάσθη καὶ ἀκολουθεῖ ὁ κόμης Ἀνδράσσου, ἐξεδήλωσε καὶ αὖθις ἀρκούντως σαφῶς τὴν προχθὴς, πέμπτην, ἐνώπιον τῆς αὐστριακῆς ἀντιπροσωπείας. Ἡ πολιτικὴ αὐτοῦ, εἶπε, σκοπὸν ἔχει τὴν φύλαξιν τῆς οὐδετερότητος ἐν τῷ πολέμῳ, τὴν τήρησιν τῶν φιλικῶν σχέσεων μεθ' ἀπασῶν τῶν δυνάμεων καὶ τὴν περιφρούρησιν τῶν συμφερόντων καὶ τῆς ἐπιφροῦς τῆς Αὐστρίας ἐν τοῖς ἀνατολικοῖς, ὅταν ἐπιστῇ ἡ ὥρα τῆς ὀριστικῆς αὐτῶν διακανονίσεως. Τὴν πολιτικὴν ταύτην οὐδ' ἡ κήρυξις τοῦ πολέμου παρὰ τῆς Σερβίας δύναται νὰ μεταβάλλῃ, μόνον δ' ὅταν τὴν ἐνεργειαν αὐτῆς ἡ ἡγεμονία αὐτῆ ἐπεκτείνῃ εἰς τὴν Βοσνίαν καὶ τὴν Ἑρζεγοβίην, τότε ἡ Αὐστρία θὰ ἐπεμβῇ. Ἡ δὲ ἡλώσις αὐτῆ καταδεικνύει ἅπαξ ἔτι ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Αὐστροουγγαρίας, ἐκτὸς τῆς Βοσνίας καὶ τῆς Ἑρζεγοβίνης, ἄς ἐπιφυλάττει ἴσως δι' ἑαυτὴν, οὐδαμῶς ἐννοεῖ νὰ παρακωλύσῃ τὴν ἐνεργειαν τῆς Ρωσσίας, οὐδὲ τοὺς περιλαληθέντας ὄρους, οὓς ἤθελεν αὐτὴ προτείνει ἐν χωριστῇ εἰρήνῃ.

Οἱ ὄροι οὗτοι, ἐὰν ὦσιν ἀληθεῖς, λίαν προβληματικὴν τὴν εἰρήνην καθιστῶσι μεθ' ὅλας τὰς φιλειρηνικὰς διαθέσεις, αἵτινες ἐπικρατοῦσιν ἐν τῷ πνεύματι τῆς αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως καὶ παρὰ τῇ δημοσίᾳ τῶν Ὀθωμανῶν γνώμῃ. Ἦδη τὰς φιλειρηνικὰς ταύτας διαθέσεις ἐξεδήλωσεν ὁ Σουλτάνος ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ ὀθωμανι-

κοῦ κοινοβουλίου τῇ 1)13 δεκεμβρίου, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς ἀξιοπροσπείας καὶ μετὰ τῆς δηλώσεως ὅτι ἡ εἰρήνη βᾶσιν πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν τήρησιν τοῦ δικαίου τῆς αὐτοκρατορίας ὑπὲρ ὧν, εἰ δέοι, θ' ἀγωνισθῇ μέχρι ἐσχάτων. Παράφρασις δὲ τις τῶν λόγων τοῦ ἀνακτος δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ περὶ ἧς ἀνωτέρω εἴρηται ἐγκύκλιος τῆς Ὑψ. Πύλης πρὸς τοὺς παρὰ ταῖς πέντε δυνάμεις ἀντιπροσώπους αὐτῆς. Ἴσως αἱ φιλειρηνικαὶ διαθέσεις τῆς Πύλης προβῶσιν, ὡς ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῆς γλώσσης τῶν ὀθωμανικῶν φύλλων, μέχρι τοῦ ἀποδέξασθαι τὸ πρωτόκολλον τῆς Συνδιασκέψεως, ἤτοι τὸν διορισμὸν χριστιανῶν διοικητῶν ἐν τισὶ διαμερίσμασι καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐποπτείας τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν μεταρρυθμίσεων. Ἀλλὰ πλέον τούτου, δὲν δύναται, φρονούμεν, ν' ἀποδεχθῇ ἡ ὀθωμανικὴ κυβέρνησις εἰ μὴ ἀπαρνούμενη τὰ δίκαια τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἀκεραιότητος αὐτῆς, τολμῶμεν δ' εἰπεῖν καὶ ἀποδεχομένη ἐκ τῶν προτέρων βραδῶν καὶ ἄδοξον θάνατον. Ἀλλ' ἡ Ῥωσσία δὲν φαίνεται ὅτι θ' ἀποδεχθῇ ὡς βᾶσιν τῆς εἰρήνης τὰς δηλώσεις ταύτας τῆς Πύλης (τὴν 3)15 ὁ Βορρᾶς, τὸ αὐθεντικὸν τοῦτο ὄργανον τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Ῥωσσίας, ἐδήλου ἤδη ὅτι τοιαύτας βᾶσεις οὐδέποτε θ' ἀποδεχθῇ ἡ Ῥωσσία καὶ ὅτι ἡ Πύλη ταχέως θὰ καταμάθῃ ὅτι φροῦδαί ἦσαν αἱ ἐλπίδες ὅσας ἐστῆρίζον ἐπὶ τῆς διαφωνίας τῶν δυνάμεων τῆς Εὐρώπης. Ἀλλ' ἐὰν ὁ Βορρᾶς ἐκφράζῃ τὰς ἀληθεῖς σκέψεις καὶ προθέσεις τῆς Ῥωσσιακῆς κυβερνήσεως, τότε οὐδαμῶς ὑπολείπεται ἀμφιβολία ὅτι ἡ Ῥωσσία, ἔχουσα τὴν ἐπιδοκιμασίαν καὶ τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Αὐστρίας, θὰ αἰτησῆται τοὺς ὄρους περίπου ἐκείνους, οὓς διετύπωσεν ὁ πρίγκηψ Βασιλταϊκῶφ, ἤτοι, καὶ ἂν ἔτι ἐξαιρέσωμεν τὴν πολεμικὴν ἀποζημίωσιν ἢ τὴν παραχώρησιν τοῦ στόλου, τὴν αὐτονομίαν τῆς Βουλγαρίας, τὴν παραχώρησιν τῆς Ἀρμενίας εἰς τὴν Ῥωσσίαν, τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ αὐξήσιν τῆς Ρουμανίας, τῆς Σερβίας καὶ τοῦ Μαυροβουνίου, τὴν τῆς Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης προσάρ-

τησινείς τήν Αυστρίαν καί ἐπί πᾶσι τήν ἐλευθεροπλοῖαν τοῦ Βοσπόρου καί τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἡ ἀποδοχή ὅμως τοιούτων ὄρων εἶναι, ἐπαναλαμβάνομεν, ἀπολύτως ἀδύνατος. Ἀρκεῖ νά λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Τουρκία προϋπολογισμὸν ἔχουσα 20 ἑκατομμυρίων λιρῶν μόλις ἠδύνατο νά κρατῇ τήν θέσιν αὐτῆς ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ χορείᾳ, διατηροῦτα τὸν συγκριτικῶς πρὸς τὸ εὖρος τοῦ κράτους ὀλιγοπληθῆ αὐτῆς στρατὸν καί τὸν στόλον, καί τοῦτο τῇ προσθήκῃ 10 τοῦλάχιστον ἑκατομμυρίων ἐκ δανείων, ὅπως πεισθῇ ὅτι οἱ ὄροι οὗτοι ἰσοδυναμοῦσι πρὸς αὐτοχειρίαν τῆς ἐν Εὐρώπῃ τοῦλάχιστον κυριαρχίας αὐτῆς. Δύο τῶν μᾶλλον προσδοκῶν βιλκετίων αὐτῆς ἤθελον οὕτω ἀπολεσθῆ, αἱ δὲ πρόσδοσι αὐτῆς, ἀνακυπτούσης μάλιστα ἐκ καταστρεπτικοῦ πολέμου, ἤθελον κατὰ τὸ ἡμῖς τοῦλάχιστον μειωθῆ καί δὲν θά ἐπῆρουν εἰς διατήρησιν οὐχί ἰσχυροῦ στρατοῦ, ἀλλ' οὐδὲ ἐπαρκούντος πρὸς τήρησιν τῆς ἡσυχίας ἐν ταῖς ὑπολειπομέναις αὐτῆς εὐρωπαϊκαῖς ἐπαρχίαις, αἵτινες θ' ἀπερξόφων μᾶλλον ἢ θά ἐχορήγουν προσόδους. Ἐπὶ τῶν θεωριῶν τούτων στηριζόμενοι θεωροῦμεν τὴν εἰρήνην σχεδὸν ἀδύνατον ἐπὶ τοῦ παρόντος καί κρίνομεν ὅτι ἡ Τουρκία θά ἐξακολουθήσῃ μέχρις ἐσχάτων τὸν ἀγῶνα τῆς ἀμύνης μὴ πύουσα ἄμα τοῦ ἐξακολουθεῖν τὰς ἐσωτερικὰς αὐτῆς μεταρρυθμίσεις.

Οὕτω τὸ ὀθωμανικὸν Κοινοβούλιον συνεκλήθη καί ἐφέτος, ἔστω καί ἐν ταῖς ἐκτάκτοις ταύταις περιστάσεσι καί ἐπικρατοῦντος τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου καί τῶν πολεμικῶν φροντίδων, αἵτινες φυσικῶ τῷ λόγῳ ἀπορροφῶσι πᾶσαν τὴν προσοχὴν τῆς κυβερνήσεως, καί ὁ Σουλτάνος ἀνήγγειλεν ἐν τῷ ἐναρκτηρίῳ αὐτοῦ λόγῳ τὴν 1[13 δεκεμβρίου, ὅτι ὑποβλήθησονται εἰς αὐτὸ τὰ σπουδαιότατα νομοσχέδια περὶ γενικῶν ἐκλογῶν, περὶ καθηκόντων τῶν ὑπουργῶν καί τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, τοῦ ἀκυρωτικοῦ καί τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, πρὸς δὲ καί τροποποιήσεις τῶν νομοσχεδίων περὶ βιλκετίων, περὶ τύπου, περὶ φόρων καί περὶ στρατιωτικοῦ νόμου, ἅπερ

κατὰ τὴν περυσινὴν τῆς βουλῆς Σύνοδον συνεζητήθησαν. Ὁ Σουλτάνος ἀνωμολόγησεν ὅτι ὁ πόλεμος ἀνέβλεπε κατ' ἀνάγκην τὴν ἐφαρμογὴν πολλῶν νομοσχεδίων.

Τὸ σπουδαιότατον πάντων ὅσα ὁ ἐναρκτήριος λόγος ἀναγγέλλει ἐστὶν ἡ τῶν Χριστιανῶν πρόσκλησις εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἥτις, λέγει, τὸ πρῶτιστόν ἐστι τῶν καθηκόντων καί αὐτὴ ἡ βᾶσις τῆς ἰσότητος. Ἦδη δὲ αὐτοκρατορικῶς διατάγματα εἶχεν ἀπορρυσθῆ ἢ εἰς τὴν πολιτοφυλακὴν ἢ τὸν ἐπιχώριον στρατὸν κατὰτάξις τῶν Χριστιανῶν, καί εἰδοποιήθησαν ἐπὶ τούτου αἱ θρησκευτικαὶ ἀρχαὶ τῶν μὴ Μουσουλμάνων. Συνεδριάσεις τῶν καθεστηκότωνσωμάτων συνεκλήθησαν ὑπὸ τῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν, ἀλλ' ὑπὸ μὲν τῶν Ἀρμενίων καί Ἰουδαίων δὲν ἐλύθη εἰσέτι ὀριστικῶς τὸ ζήτημα, ἐν δὲ τοῖς ἡμετέροις πατριαρχείοις ἀπερασίθη μὲν ἡ κατ' ἀρχὴν ἀποδοχή τοῦ μέτρου ἐπὶ τῷ γράμματι τοῦ αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος ὅτι ἔργον τῆς πολιτοφυλακῆς ἐστὶ ἀποκλειστικῶς ἡ φύλαξις τῶν οἰκιῶν καί ἐστιῶν τοῦ μέρους τῆς διαμονῆς ἐκάστου, ἐπεφυλάχθη δὲ ὅπως ὁ πατριάρχης συνεννοηθῇ προφορικῶς περὶ σχετικῶν τιῶν σπουδαίων ζητημάτων, οἷον περὶ ἐξαίρεσεων, περὶ ἡμερῶν γυμνάσεως, περὶ σχηματισμοῦ ἐιδικῶν λόγων, περὶ σημαίας καί λοιπῶν. Καί ἡ μὲν συνεννόησις αὕτη δὲν φαίνεται γενομένη εἰσέτι, ἐπεστράφη δὲ παρὰ τῆς Πύλης ἀνευ διορθώσεων ἢ πρὸς τοῦς Χριστιανούς ἐγκύκλιος, ἐρμηνεύουσα τὸ αὐτοκρατορικὸν διάταγμα, καθ' ὃ ἀνωτέρω ὑπεδείξαμεν πνεῦμα. Ἐν τούτοις εὐχῆς ἔργον εἶναι πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ σπουδαιότατου τούτου ζητήματος καί πρὸς ἐνθάρρυσιν τῶν Χριστιανῶν νά ἐπέλθῃ ἡ περὶ τῶν προϋποδειχθέντων ζητημάτων συνεννόησις πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου.

Ἡ Βουλὴ ἐποίησατο τὰς πρώτας αὐτῆς συνεδριάσεις, κατήρτισε τὸ προσωπικὸν αὐτῆς, πρόεδρον μὲν κηρύξασα τῇ 2]14 τὸν πρεσβύτατον τῇ ἡλικίᾳ βουλευτὴν Φιλίππουπόλεως κ. Μιχαὴλ Γκιουμούς γκερδά-

νην, ἀντιπροέδρους δὲ τοῦς βουλευτὰς Συρίας Νκφῆ ἐφένδην καί Χαλὴλ Γανέμ, ἐπεδόθη δ' ἄχρι τοῦδε εἰς τὰς ἐξελέξεις τῶν ἐκλογῶν.

Λίαν ἀπασχόλησε κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην τὸν ὀθωμανικὸν τύπον τὸ κρητικὸν ζήτημα, ὅπερ συνέδεσάν τινες μετὰ τῆς πολιτικῆς τῆς Ἑλλάδος. Πιστεύομεν μᾶλλον ὅτι τὸ ζήτημα ἦν ἀπ' ἀρχῆς ὅλως ἐσωτερικὸν προερχόμενον ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ Ὄργανικοῦ βραζιζομένων αἰτήσεων αὐτῶν. Δυστυχῶς δι' οἰανδήποτε λόγον αἱ αἰτήσεις αὗται παρεωράθησαν καί οἱ Κρήτες χριστιανοὶ ἐδυπίστησαν ἴσως εἰς τὴν κυβέρνησιν καί ἐζήτησαν τὴν ἐκεῖ ἀποστολὴν κυβερνητικῶν ἀντιπροσώπων πρὸς κύρωσιν τῶν αἰτήσεων αὐτῶν. Ἡ ἀποστολὴ αὕτη ἐβράδυνε, καί τινες τῶν ζωηροτέρων συνεκρότησαν συναθροίσεις, ὅπερ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς φόβους περὶ ἐπαναστάσεως. Ἦδη ἡ Πύλη ἔκρινε καλὸν ν' ἀποστείλῃ δύο τῶν διακεκριμένων αὐτῆς λειτουργῶν εἰς Κρήτην, ἐνθα μετέβησαν προχθὲς ἐπὶ ἐιδικῷ ἀτμοπλοίου ὁ ὑφυπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν Κωνσταντίνος Ἀδοσίδης καί ὁ Κρῆς Σαλλῆμ ἐφένδης, ἐξ ὧν ἐλπίζεται ἡ τῶν Κρητῶν καθησύχασις διὰ τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν νομίμων πόθων αὐτῶν.

Περὶ τῆς πολιτικῆς τῆς Ἑλλάδος προκειμένου, πολλὰ λέγονται καί ὑπονοοῦνται ὡς ἐκ τῆς ἐξακολουθήσεως τῶν στρατιωτικῶν αὐτῆς παρασκευῶν. Νομίζομεν ὅτι ἡ σύνεσις ἦν ἐπεδείξατο κατὰ τὴν τελευταίαν τῆς Ἀνατολῆς κρίσιν ἢ Ἑλλάς, σύνεσις μὴ ἀποκλείουσα τὴν πρόνοιαν ἐπὶ τῇ ὀλεθρίᾳ περιπτώσει τῆς προσόδου τοῦ πικρολαϊσμοῦ καί τῆς διακκανοίσεως τῶν ἀνατολικῶν πραγμάτων κατὰ τοῦς πικρολαϊστικὸς πόθους παρέχει τὸ μέτρον καί τὴν ἐξήγησιν τῶν ἐξοπλισμῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἐτέραν ἐρμηνείαν οὐχ ἥττον ἐκφραστικὴν παρέχει ἡ στάσις τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων.

Ἐκτὸς τῶν ἀφορώντων ἀμέσως εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν ζητημάτων τούτων οὐδὲν σχεδὸν ἐπισυνέβη σπουδαῖον γεγονός· ἐκτὸς τῆς

λήξεως τῆς τελευταίας ἐν Γαλλίᾳ κρίσεως. Τὴν 2/14 ἐσχηματίσθη ὀριστικῶς τὸ ὑπουργεῖον Δυφῶρ, ἱκανοποιήσαν τὰς ἀπαιτήσεις τῶν δημοκρατικῶν, αὐθημερὸν δὲ ἀνεγνώσθη ἐν ταῖς βουλαῖς διάγγελμα τοῦ στρατάρχου ὁμολογοῦντος ὅτι ὑπακούει εἰς τὴν ἀνεκκλητόν κρίσιν τῆς χώρας ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας, ἀναγνωρίζοντος τὸ ἀνεύθυνον τοῦ προέδρου τῆς δημοκρατίας καί τὸ ἀλληλεγγύως καί ἀτομικῶς ὑπεύθυνον τῶν ὑπουργῶν. Ἡ ὑποταγὴ αὕτη τοῦ στρατάρχου Μάκ-Μακὼν μετὰ πεισματώδη πάλην εἰς τὴν φωνὴν τῆς χώρας ἱκανοποίησε τὴν δημοκρατικὴν πλειοψηφίαν, ἥτις τὴν ἐπιούσαν ἐπεψήφισε τὸν αἰτηθέντα παρὰ τοῦ ὑπουργεῖου δίμηνον προϋπολογισμὸν καί τοῦς τέσσαρας ἐμμέσους φόρους, μεθ' ὃ ἀνεβλήθη ἡ Σύνοδος εἰς τὴν 8 ἰανουαρίου, ἀφοῦ ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργεῖου κ. Δυφῶρ εἰσήγαγε νομοσχέδιον περὶ ἀμνηστίας τῶν τοῦ τύπου ἐγκλημάτων.

Τελευταίαν εἶδησιν ἀναγράφομεν μετὰ λύπης διὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην τὸν θάνατον τοῦ πρώην πατριάρχου Ἀνθίμου τοῦ ΣΤ' τρις πατριαρχεύσαντος, ἐν δὲ τῇ τρίτῃ αὐτοῦ πατριαρχείᾳ μεγάλην ἐγγάρψαντο σελίδα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ὀρθοδοξίας· διὰ τῆς ἀποκηρύξεως τῆς ἀρχῆς τοῦ φυλετισμοῦ, ἐφ' οὗ ἐστηρίχθη τὸ βουλγαρικὸν σχίσμα. Ὁ αἰσιδύμος ἱεράρχης ἀπέβίωσε τὴν προχθὲς πέμπτην πλήρη ἡμερῶν ἐν Κωνδίλῃ.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ.

Μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Πλέβνας οὐδὲν ἐπῆλθε σπουδαῖον στρατιωτικὸν γεγονός. Τὸ μόνον ὅπερ δύναται νά θεωρηθῇ ὡς μὴ στερούμενον σπουδαιότητός τινος εἶναι ἡ ἀτυχῆς ἐπίθεσις τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τοῦ Σουλεῦμάν πασσά κατὰ τῶν ῥωσικῶν θέσεων τοῦ Πύργου καί τῆς Μάτσκας, σκοπὸν ἔχουσα τὴν κατὰ τῆς Βιέλας προέλασιν. Ἡ ἐπίθεσις ὑπῆρξε πεισματώδης, ἀλλ' οὐχ ἥττον πεισματώδης καί ἡ τῶν Ῥώσων ἀμυνα. Τετρακισχίλιοι ἀπώλοντο Ῥῶσοι κατὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ Σουλεῦμάν πασσά ἀπέναντι 1800 περίπου

Τούρκων, ἀλλ' ἐπὶ τέλους κατώρθωσαν ν' ἀποκρούσωσι τὴν ἐπιθεσιν.

Ἐκτοτε, ἦτοι ἀπὸ τῆς 1/13 δεκεμβρίου, ἕνεκα τῆς πτώσεως τῆς Πλέβνας καὶ τῆς ἀποτυχίας ταύτης, ἐγένετο, φαίνεται, ἀναγκαῖον νὰ τροποποιηθῇ ἐν πολλοῖς τὸ σύστημα τῆς ἀμύνης καὶ νὰ μετατεθῇ ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ τετραπλεύρου εἰς μέρος, ὅπερ μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Πλέβνας ἀποβαίνει ἐπικαιρότερον. Οὕτω, κατὰ τὰ γενόμενα, ἐξεκινώθησαν θέσεις τινὲς τοῦ τετραπλεύρου, ἀλλὰ ποῖαί τινες δὲν ἐγνώσθη εἰσέτι.

Κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς Σοφίας ἀμφότεροι οἱ στρατοὶ διετήρησαν τὰς θέσεις αὐτῶν κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην, οἱ μὲν Τούρκοι τὰς τοῦ Καμαρλί, οἱ δὲ Ρώσοι τὰς τοῦ Ὁρχανιέ, Βράτσεζι καὶ Ἐτροπόλ. Μικραὶ τινες συμπλοκαὶ καὶ ἀμοιβαῖοι κανονισμοὶ δὲν ἔπαυσαν καὶ κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος. Οἱ Ρώσοι κύριον φαίνεται ἔχοντες σκοπὸν κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα τὴν κατάληψιν τῆς Σλατίτσας καὶ τῶν Πυλῶν τοῦ Τραϊανοῦ ἢ τοῦ Ἰχτιμάν. Ἐντεῦθεν πρόσκοποι αὐτῶν ἀναφαίνονται κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα.

Προκειμένου περὶ τῶν στρατιωτικῶν γεγονότων, μνημονεύομεν ἐν παρόδῳ τοῦ διαδοθέντος καὶ διαψευθέντος θανάτου τοῦ ἀνδρείου προμάχου τῆς Πλέβνας Ὁσμάν πασᾶ. Ὁ ὀθωμανὸς ἀριστράτηγος μετὰ πολλὰς περιποιήσεις ἐν Πλέβνᾳ καὶ ἐξαιρετικὰς τιμὰς παρὰ τε τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοῦ μεγάλου δουκὸς ἀφίκετο τὴν τρίτην εἰς Ζίμνιτσαν, ὅθεν ἀποσταλήσεται εἰς τὸν ὀρισθησόμενον αὐτῷ τόπον διαμονῆς. Ἐλλείπουσιν εἰσέτι αἱ λεπτομέρειαι περὶ τῆς πτώσεως τῆς Πλέβνας καὶ τῆς προαγγελθείσης αὐτῆς μάχης. Ἐν Ρουσσουκίῳ καὶ ἐν Σιλιστρίᾳ ἐξηκολούθησε καὶ κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην ὁ ἀμοιβαῖος κανονισμὸς.

Τὴν 2/14 ἀπῆλθεν ἐντεῦθεν ὁ τῆς Σερβίας ἀντιπρόσωπος ἐπιλοῦς τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου παρὰ τῆς κυβερνήσεως αὐτοῦ. Αὐθημερόν ὁ ἡγεμὼν Μιλάνος διέταττε τοὺς στρατοὺς αὐτοῦ νὰ ὑπερβῶσι τὰ μεθόρια. Καὶ ἀληθῶς

ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς ἐβδομάδος ταύτης τρεῖς ἠγγέλθησαν προελάσεις τῶν Σέρβων, αἱ μὲν ἐν τῇ Παλαιᾷ Σερβίᾳ πρὸς τὴν Νύσσαν καὶ πρὸς τὸ Κουρσουμλοῦ, ὅπερ κτελέσθον ἐγκαταλείφθην, ἡ δὲ πρὸς τὴν Βουλγαρίαν διὰ το Περὸτ, ἣτις ἐπιτυχάνουσα δύναται νὰ ἐπενέγκῃ τὴν συνένωσιν τῶν Σέρβων μετὰ τῶν ἐν Βράτση Ρώσων καὶ νὰ ἀκαπειλήσῃ τὴν θέσιν τῆς Σοφίας. Ἄλλ' ἄχρι τοῦδε αἱ προελάσεις αὐταὶ δὲν φαίνονται σπουδαῖαι. Ἡ Τουρκία παρεσκεύασεν ἐν τῷ ἱστορικῷ Κοσσυφοπεδίῳ ἰκανὰς δυνάμεις πρὸς ἄμυναν, ὧν ἀρχηγὸς διορίσθη ὁ Νουρὶτ πασᾶς, ἄλλοτε διοικητὴς Θεσσαλονίκης.

Περὶ τῶν ἐν Ἀλβανίᾳ ἐργασιῶν τῶν Μαυροβουνίων ἐλλείπουσι τὴν ἐβδομάδα ταύτην εἰδήσεις. Ἐκδρομαὶ μόνον αὐτῶν ἀγγέλλονται ἐν Ἐρζεγοβίνῃ καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Σερβίᾳ γινόμεναι κυρίως πρὸς διαρπαγὴν.

Αἱ ἐν Ἀσίᾳ στρατιωτικαὶ ἐργασίαι τῶν Ρώσων ἡρεμοῦσιν ὡς ἐκ τοῦ δριμύως χειμῶνος καταγίνονται τῶν εἰς διαχάραξιν ὁδῶν πρὸς μετακομιδὴν τοῦ ἀπαιτουμένου βρέους πολεμικοῦ ὕλικου διὰ τὴν πολιρκίαν τῆς Ἐρζερούμ. Κινήσεις τινὲς αὐτῶν γίνονται καὶ περὶ τοῦ Βακτοῦμ, ὁ δὲ κανονισμὸς τῶν ὀχυρωμάτων τῆς πόλεως ταύτης ὁσημέραι ἐπιτείνεται.

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ Ἡ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Ὁ κ. Μάρκος Μιγγέτης, εἰς τῶν περιφανῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Ἰταλίας, διαπραγματεύεται τὸ σπουδαῖον ἀντικείμενον τῶν σχέσεων ἢ μᾶλλον τοῦ χωρισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας ἐν βιβλίῳ προσεχῶς ἐκδοθησομένῳ, οὗ μακρὸν δημοσιεύει ἀπόσπασμα ἢ Nuova Antologia τῆς Φλωρεντίας. Τοῦ ἀποσπάσματος τούτου δίδομεν ἐνταῦθα μικρὰν ἀνάλυσιν.

Ὁ κ. Μιγγέτης οὐδαμῶς φοβεῖται τὴν κληρικὴν ἀντίδρασιν. Ἡ ἰσχὺς τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὸν περιφανῆ πολιτικόν, ἐξέπεσεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἠδυνήθη ν' ἀντιστῇ εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἐκκαιδέκατον δὲν ἠδυνήθη νὰ κατὰκινήσῃ τὴν ἐπανάστασιν, σήμερον δὲ, καίπερ μεγάλους καταβάλλουσα ἀγῶ-

νας ὅπως ἀνακύψῃ, οὐδαμῶς ἀνεκτήσατο ὅ,τι κατὰ τὸν τελευταῖον αἰῶνα ἀπώλεσε. Καλοὶ τινὲς κάγαθοὶ ἄνδρες οἱοὶ ὁ Μαντσόνης, ὁ Ῥοσμίνης, ὁ Βλάβος, ὁ Τζιοβέρτης, προσεπάθησαν ν' ἀνορθώσωσι συνδιαλλάττοντες αὐτὴν μετὰ τῶν νεωτέρων ἰδεῶν, καὶ ὑπῆρξεν ἐπὶ μικρὸν ἔλπις κατὰ τὴν ἀνάρρησιν τοῦ Πίου Θ' ὅτι ἡ συμβιβαστικὴ αὕτη ἀπόπειρα θὰ ἐπετύγχανεν. Ἄλλὰ μετ' ὀλίγον κατεφάνη ὅτι ἀπλῆ ἦν τοῦτο χίμαιρα. Ἡλιπίσαν ἐπὶ τὰς ἀγκύρας καὶ ἐπὶ τὰς ἀλύσεις ὅτι τὸ πλοῖον θὰ προήλαυεν. Ὁ ἱεράρχης, ὁ πάλαι ὀπαδὸς τοῦ Τζιοβέρτη, ἠναγκάσθη νὰ ἀναγνωρίσῃ αὐτὸς οὗτος ὅτι ἠπατήθη. Πάπας γενόμενος ἠναγκάσθη νὰ ἦναι Πάπας, καὶ Πάπας τοῦ οὐ δυνάμεθα. Τούντεῦθεν αἱ βαθμιαῖαι ἐκεῖναι ἀξιώσεις, αἵτινες ἀπέληξαν εἰς τὸν Σὺλλαβον. Ἡ πολιτικὴ κοινωνία ἐπεστράτευσε καὶ ἀπὸ Βονωνίας εἰς Καστελφιδάρδον, ἐκεῖθεν δὲ μέχρι Ῥώμης προελάσασα κατέστρεψε τὴν κοσμικὴν ἐξουσίαν. Ὁ πόλεμος ἐστὶ νῦν κεκρυμμένος μετὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας καὶ φαίνεται ὅτι οὐδέποτε θ' ἀπολήξῃ.

Ἐν τούτοις ὑπάρχουσι συνειδήσεις προοιόμεναι, μίᾳ δὲ μερὶς τοῦ λαοῦ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν φιλελευθέρων συναισθάνεται τὴν ἀνάγκην τῆς θρησκείας. Πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἀνάγκης ταύτης διαφόρων μέσων ἐγένετο ἀπόπειρα, ἰδίᾳ δὲ προτεσταντικῆς τινος ἀναμορφώσεως. Ὁ κ. Μιγγέτης δὲν πιστεύει, καὶ δικαίως, ὡς τὰ πράγματα ἀποδεικνύουσιν, εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀποπειρας ταύτης. Ἄλλὰ δὲν ἀρκεῖται εἰς μόνὰ τὰ γεγονότα, συζητεῖ δὲ καὶ τὴν ἰδέαν φρονεῖ ὅτι ἡ μεταρρυθμισὶς δὲν εἶναι δυνατὴ ἄνευ ζωηροῦ τινος καὶ γενικοῦ αἰσθήματος τῆς ἀνάγκης τῆς ἀνακαινίσεως. Ἐν Ἰταλίᾳ, λέγει, αἱ ἀληθῶς πιστεύουσαι τάξεις προληπτικαὶ εἰσι καὶ οὐδαμῶς συναισθάνονται τὴν ἀνάγκην τοῦ ἐξαγνίσειν τὴν πίστιν αὐτῶν, αἱ δὲ τὴν ἀνάγκην ταύτην αἰσθάνομεναι οὐδῶλος εἰσὶ πισταί. Τὰ αὐστηρὰ τοῦ προτεσταντισμοῦ ἔθιμα ἀποστρέφεται ἡ βεζουβιανὴ ἰδιοσυγκρασία τῶν νοτίων λαῶν. Ἡμεῖς οἱ Ἰταλοὶ, ἐξακολουθεῖ λέγων, ἐσόμεθα πάντοτε ἐχθροὶ τῶν εἰκονοκλαστῶν, καθόσον παρ' ἡμῖν ἡ τέχνη εἶναι ἀχώριστος τῆς θρησκείας. Ἄλλως δ' ἡ ἀνάγκη αὕτη τῆς ἐξωτερικῆς παμπῆς δὲν ἰδιάζει εἰς μόνους τοὺς νοτίους λαοὺς· τελευταία ἔρευνα ἀπέδειξεν ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ ἀνάγκη αὕτη πολλοὺς τῶν ἐτεροφρόνων εἰς τὴν ἀγγλικανὴν Ἐκκλησίαν ἐπα-

νήγαγε. Προσθετέον δὲ ὅτι ἐν Ἰταλίᾳ οἱ ἄνδρες καὶ μάλιστα αἱ γυναῖκες ἐκουσίως τὴν συνειδήσιν αὐτῶν εἰς ἀλλοτρίαν παραδιδόασιν χεῖρας, καθόσον ἀδυνατοῦσι ν' αὐτοπερυγίσωσιν. Εἰς ἐαυτοὺς ἐγκαταλιμπανόμενοι ὑπὸ αἰσθήματος οἰοεὶ ἐγκαταλείψεως καταλαμβάνονται καὶ εἰς ἀπόγνωσιν περιπίπτουσιν.

Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐάν ὁ καθολικισμὸς ἐκπίπτῃ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ταῦτ' ὀδύνηται τις εἰπεῖν καὶ περὶ προτεσταντισμοῦ. Ἐκτὸς τοῦ καταμελισμοῦ τῶν αἰρέσεων, ὃν προείπεν ὁ Βοσσουέτος, ὑπάρχει ταραχὴ ἐν τῇ συνειδήσει ἐκάστου, ὁ δὲ φιλελεύθερος προτεσταντισμὸς ἀόριστος τίς ἐστὶ καὶ ἀναποράσιτος. Ἐχει δίκαιον ὁ Χάρτμαν λέγων ὅτι ἡ χειραφετηθεῖσα ἐκείνη θρησκεία τὸ ὄνομα μόνον φέρει τοῦ χριστιανισμοῦ. Ὁ Σάννιγκ καὶ ὁ Πάρκερ, περὶ ὧν ἄλλως μετὰ πολλῶν ἐπαίνων ὁμιλεῖ ὁ κ. Μιγγέτης, περιδόξως ἐν Ἀμερικῇ ἠγωνίσαντο, ἀλλ' ἡ διδασκαλία αὐτῶν καὶ ἐν αὐτῇ ἐτι τῇ Ἀμερικῇ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἐν τῇ θρησκείᾳ ζητοῦσι καὶ ἄλλο τι ἐκτὸς τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ἀγάπης.

Ἐτεροὶ προφητεύουσι καὶ ὄνειρώττουσι θρησκείαν τοῦ μέλλοντος· ἀλλ' οὗτοί εἰσιν ἀπλοὶ ὄνειροπόλοι. Τί ζητεῖ λοιπὸν ὁ κ. Μιγγέτης; Τὴν συνύπαρξιν τοῦ καθολικισμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων χριστιανικῶν θρησκευμάτων τῶν κατὰ μέρη ἐπικρατούντων καὶ μετὰ τῆς γνώμης ἐτι ἐκείνων, οἵτινες κατ' οὐδένα λόγον καὶ ὑπ' οὐδὲν ὄνομα ἀποδέχονται θρησκευτικὴν πίστιν καὶ θετικὴν θρησκείαν. Ὁ λόγος τῆς συνυπάρξεως ταύτης ἐγκτεῖται ἐν τῇ ἀνάγκῃ αὐτῆς, διότι ἐκάστη τῶν ἰδεῶν τούτων ἐκπροσωπεῖ ἐν μέρος τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου αἰσθήματος, ἐνῶ οὐδὲν εἰσέτι καταφαίνεται δυνάμενον νὰ συνενώσῃ καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς πάντας. Ὁ μὲν καθολικισμὸς ἱκανοποιεῖ τοὺς ἀνάγκην ἔχοντας ἀπολύτου βεβαιότητος, ὁ δὲ προτεσταντισμὸς ἀρμύζει εἰς ἐκείνους, οἵτινες σὺν τῷ πύθῳ θετικῆς πίστεως αἰσθάνονται ἅμα καὶ τὴν ἀνάγκην διανοητικῆς ἐνεργείας καὶ εὐρυτέρας ἐλευθερίας. Ἡ φιλοσοφία τέλος εἰς πρόσδον ἀπ' αἰῶνων, διατελεῖ καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ὀρίσῃ οὐδὲ τὸ ὄριον οὐδὲ τὸ τέρμα αὐτῆς. Ἐάν λοιπὸν ἡ συνύπαρξις πάντων τῶν δογμάτων καὶ πασῶν τῶν δοξασιῶν τούτων ἀναπόδρατος τοῦ λοιποῦ ἀποβαίνῃ, ἡ Πολιτεία ἣτις ἐντολὴν ἔχει νὰ προσά- τεύῃ ἀμερολήπτως πάντας τοὺς ταῦτα ἢ

ἐκεῖνα πρεσβεύοντας, οὐδεμίαν ἄλλην λύσιν δύναται νὰ εὕρῃ τῆς ἐνεστώσης κρίσεως ἢ τὸν χωρισμὸν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας.

Τοιαύτη ἡ ἰδέα τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Μιγγέτη, ὅστις, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ξηρᾶς ταύτης ἀναλύσεως, ἀναπτύσσει διὰ λογικῶν καὶ ἀκαταμαχῆτων ἐπιχειρημάτων τὴν ἀρχὴν τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ ἀνδρὸς τῆς Ἰταλίας τοῦ κόμητος Καβούρ, ὅστις ἐξήνεγκε τὸ πολυθρύλητον ἐκεῖνο *Ἐκκλησία ἐλευθέρα ἐν ἐλευθέρῃ Πολιτείᾳ*. Ὁ κ. Μιγγέτης καταδεικνύει μετὰ πολλῆς ἐμβριθείας τὰς ἐλλείψεις τοῦ τε καθολικισμοῦ, δεσμεύοντος τὴν ἀνθρωπότητα ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ αὐτῆς πτῆσει καὶ τοῦ πρωτε-σταντισμοῦ, ἐλευθέραν μὲν τὴν πτῆσιν ἔχοντος, ἀλλὰ ναυαγοῦντος ἐπὶ τῶν ἀποπλανήσεων τοῦ ἀυθεκᾶστου λόγου. Ἴσως ὁ κ. Μιγγέτης ἠδύνατο νὰ εὕρῃ μέσον τινὰ ὅρον μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἄκρων, συμβιβάζοντα τὴν καθολικὴν συνείδησιν περὶ τὸ δόγμα μετὰ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου περὶ τὴν ἐπιστήμην. Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας μέχρι τοῦ Ζ' αἰῶνος ἠδύνατο ἴσως νὰ χορηγήσῃ τῷ Ἰταλῷ πολιτικῷ ἀνδρὶ τὸν μέσον τοῦτον ὅρον, ἢ δὲ μελέτη τῶν συγχρόνων χριστιανικῶν θρησκευμάτων ἠδύνατο νὰ διαφωτίσῃ αὐτὸν, τίς ἢ Ἐκκλησία ἢ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν παρακολουθήσασα καὶ τὸ μέσῳ τούτῳ ὄρω στοιχοῦσα καὶ θεμελιώδη ἀρχὴν ἔχουσα τὸν χωρισμὸν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Πολιτείας, ἀρχὴν ἣτις καινοφανῶς μὲν ἐξετέθη ὑπὸ τοῦ κόμητος Καβούρ, ἀλλ' ἐξηγήθη πολλῶ ἀρχαιότερον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς χριστιανικῆς πίστεως διὰ τοῦ λογίου «ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ».

Εἰς πολλὰ ἄλλα ζητήματα παρέχει νύξιν ἢ περισπούδαστος αὕτη πραγματεία τοῦ κ. Μιγγέτη. Ἐν τῶν ζητημάτων τούτων σπουδαιότατον διὰ τοὺς μελετῶντας καὶ κρίνοντας τὰ τῆς ἱστορίας εἶναι τὸ τῆς ἐξωτερικῆς πομπῆς, ἀπαραιτήτου καὶ ἀδιαχωρίστου τῆς θρησκείας παρὰ τοῖς νοτίοις λαοῖς. Ὁρθότατα ὁ κ. Μιγγέτης λέγει ὅτι παρ' αὐτοῖς ἡ τέχνη εἶναι ἀχώριστος τῆς θρησκείας καὶ ὅτι οἱ λαοὶ οὗτοι ἔσονται αἰωνίως ἔχθροὶ τῶν εἰκονοκλαστῶν. Οὐχ ἦττον ἢ εἰς τοὺς Ἰταλοὺς ἐφαρμόζεται τούτο εἰς τοὺς Ἕλληνας. Ἡ ξηρὰ οὕτως εἰπεῖν καὶ μαθηματικὴ θρησκεία, ἢ ἀποδιοπομπουμένη πᾶσαν ἐξωτερικὴν πομπὴν οὐδαμῶς προσκαρμύζεται εἰς τὸν εὐράνταστον καὶ εὐπαθῆ χαρακτήρα τῶν Ἑλλήνων αὕτη ἢ κυριωτέρα αἰτία, δι' ἣν ἐναυάγησε κατὰ

τὸν μέσον αἰῶνα ἡ μεταφύθμιστικὴ ἀπόπειρα τῶν εἰκονοκλαστῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου, ἣτις μεθ' ὅλον τὸν θαυμασμὸν ὄν ἱστορικοὶ τινες ἐπαγγέλλονται εἰς τοὺς αὐτοκράτορας ἐκεῖνους, ἐσχάτους τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων ἀποκαλοῦντες, ἐγένετο ἡ κυριωτέρα αἰτία τῆς ροθεῖας τοῦ κράτους παρακμῆς. Ὁ ἐμφύλιος ἐκεῖνος θρησκευτικὸς πόλεμος, ὃν εἰσήγαγεν ἀπότομος καινοτομία, ἀντικρως προσβάλλουσα τὰ μυχαιάτατα τοῦ ἑλληνισμοῦ αἰσθήματα, ἤτοι τὴν ἀδιαχώριστον ἐνωσιν τῆς θρησκείας μετὰ τῆς τέχνης, οὐδὲν ἄλλο ἐπὶ τέλους ἐπήνεγκεν ἢ τὴν ὀλεθρίαν ἐκείνην ἀντίδρασιν, δι' ἣς ἡ Ἐκκλησία κατώρθωσεν ἐπιλαθομένη τῆς ἀρχῆς αὐτῆς νὰ ἐπικρατήσῃ τῆς Πολιτείας. Ὁ ἐκ τούτου γεννηθεὶς θρησκευτικοπολιτικὸς ἐκεῖνος κυκεὼν, ὅστις ἀποτελεῖ τὴν ἱστορίαν τῶν τελευταίων τοῦ βυζαντινισμοῦ χρόνων, διώρυξε τὰ θεμέλια τοῦ κράτους πολλῶ πρότερον τῶν σταυροφόρων καὶ τῶν Τούρκων.

Ἡ Ἐν Ἀσίᾳ: Ρωσσικὴ Ἐκστρατεία καὶ ἡ καθόσος τῶν Μυριῶν.

Ἀρθρογράφος τις ἐν τῇ *Ἐφημερίδι* τῆς *Κολωνίας* ἀναπολεῖ τὴν τῶν Μυριῶν Κἀθοδον, ὡς περιγράφει αὐτὴν ὁ Ξενοφῶν ἐν τῇ *Ἀραβίᾳ*. Οἱ Ἕλληνες εἶχον τότε διαβῆ διὰ πλείστων μερῶν τῆς Ἀρμενίας, ἐν οἷς σπουδαῖαι συνεκροτήθησαν μάχαι κατὰ τὸν ἐνεστώτα πόλεμον.

«Οἱ στρατηγοὶ, λέγει ὁ ἀρθρογράφος, τοῦ μικροῦ πλὴν ἀνδρείου στρατοῦ τῶν Ἑλλήνων, ὅστις διέβη τὴν Ἀρμενίαν πρὸ 2,278 ἐτῶν ὑπερεῖχον, κατὰ τὰ φαινόμενα, τῶν ρώσων στρατηγῶν ὅσον ἕκαστος τῶν ἀπλῶν ἑλλήνων στρατιωτῶν ἦν ἀνώτερος ἐκάστου τῶν μοσχοβιτῶν πολεμιστῶν. Ἄλλ' ἐάν, παραλιπόντες τὰς διαφορὰς ταύτας, λάβωμεν τοὺς τούρκους πασσάδες ἀντὶ τῶν περσῶν σατραπῶν, τοὺς δὲ λεηλατοῦντας Κούρδους ἀντὶ τῶν ἀγρίων Καρδούχων, οἵτινες μυρμηκῆδόν περιζώνουσιν τὸν τοῦ Ξενοφῶντος στρατὸν, ἢ τῆς ἀναβάσεως περιγραφή ἐφαρμόζεται πληρέστατα εἰς τὴν ἐνεστώσαν κατὰστασιν τῆς Ἀρμενίας. Οὐχ ἦττον ὁμῶς ἢ ἀπλῆ πλὴν ἀληθῆς τοῦ Ξενοφῶντος περιγραφή ἰδιαιτέραν ἔχει ἀξίαν κατὰ τὴν περιστασιν ταύτην, διότι παρέχει ἡμῖν ἀποδείξεις πρὸς ὑποστήριξιν τῆς τοῦ στρατάρχου Μόλτικε γνώμης, ὅτι, δηλαδή, ὁ κάτοχος τῆς ἄνω Ἀρμενίας θὰ

ἠδύνατο πᾶνυ ραδίως νὰ κατέλθῃ διὰ τῆς πλουσίας κοιλάδος τοῦ Εὐφράτου πρὸς τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανόν. Ἡ τοῦ Ξενοφῶντος στρατιὰ ὅτε ὤρμηθη ἀπὸ τῶν παρὰ τὴν Βαβυλῶνα χωρῶν ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἠριθμεῖ 14000 ἄνδρας. Μετὰ δὲ πεντάμηνον χειμερινὴν πορείαν διὰ τῶν πεδιάδων τῆς Μεσοποταμίας καὶ τῶν χιονοσκεπῶν τῆς Ἀρμενίας ὄρεων, ἡ δύναμις αὕτη, ἀδικαίως κατὰ τῶν περσικῶν στρατῶν καὶ ἐναντίον τῶν ἰθαγενῶν πληθυσμῶν μαχημένη, ἀφίκετο τὴν 8 φεβρουαρίου τοῦ 400 ἐτους π. Χ. εἰς Τραπεζοῦντα, ἑλαττωθεῖσα εἰς 10,440 ἄνδρας. Ἐν τῇ καθόδῳ αὐτῶν οἱ Ἕλληνες διήλθον παρὰ τὴν λίμνην τοῦ Βᾶν, διαβάντες δὲ τὸν Μουράτ-τσάϊ ἢ ἀνατολικὸν Εὐφράτην ἀφίκοντο διὰ τῶν ὄρεων Μπὶν γκιόλ δάγ (ὅπου τριάκοντα τῶν στρατιωτῶν αὐτῶν ἀπέθανον ἐκ τοῦ ψύχους) εἰς τὴν θέσιν, ἐνθα νῦν κεῖται ἡ Ἐρζερὺμ, τότε δ' ὑπῆρχον εὐπορα καμύδρια. Ἀκολουθῶς προήλασαν διὰ τοῦ Χισάν καλέ, Ζεβὶν καὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ἀρπάτσκι πρὸς τὰς ἀνατολικὰς ὑπώρειας τοῦ Σογανλῆ δάγ, διαβάντες δὲ τὸ Βαρδέζ, Ὀλτι καὶ Γυμνίαν (ἣτις ὑποτίθεται οὕσα ἢ παρὰ τὸ Ἀρδανχάν Ἀρδανούτς), ἀφίκοντο εἰς τὴν θάλασσαν.— Ἐπειδὴ δὲ δὲν ὑπῆρχον ἰκανὰ πλοῖα πρὸς μεταφορὰν τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, μέρος αὐτοῦ ἐβάδισε διὰ ξηρᾶς μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου, κυριεῦσαν μάλιστα ἐξ ἐφρόδου καὶ τὸ Βυζάντιον. Τὸ ὅρος, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποῖου οἱ Ἕλληνες εἶδον πρῶτον τὴν θάλασσαν, ὑποτίθεται ὅτι εἶναι τὸ Καρτσάκλ δάγ κείμενον μεταξὺ Ἀρδανούτς καὶ Βατούμ».

Ἡ Κεντρικὴ Ἀφρική.

(Περιήγησις τοῦ κ. Στάνλεϋ.)

Τὴν 15 νοεμβρίου 1874, λέγει ὁ κ. Στάνλεϋ, ἀπῆλθον ἐκ Ζανζιβάρ. Διανύσαντες 720 μίλια ἐντὸς 103 ἡμερῶν ἀφικόμεθα εἰς τὴν λίμνην Βικτωρίαν Νυάνζαν. Τριακόσιοι τεσσαράκοντα ἐπτὰ στρατιῶται πλὴν τῶν γυναικοπαίδων καὶ τρεῖς ὑπῆρξαν Ἀγγλοὶ ἀπετέλουν τὴν συνοδίαν μου. Κατὰ τὴν ἐκ Ζανζιβάρ εἰς τὴν λίμνην ὁδοπορίαν μου ἀπώλεσα ἕνα τῶν ἀδελφῶν Ποκόκ ἀποθανόντα ἐκ τυφοειδοῦς πυρετοῦ ἐν Κόρχ, ἡμέρας τινὰς πρὸ τῶν πρώτων συγκρούσεων.

Ἀφικόμενος εἰς τὴν λίμνην Βικτωρίαν καθεῖλκυστα εἰς αὐτὴν τὸ πλοῖάριον, ὅπερ ἐξ Ἀγγλίας μετένεγκον, καὶ ἠρξάμην τοῦ πε-

ρίπλου τῆς λίμνης, καθ' ὃν τρεῖς προσεβλήθη καὶ μετὰ μεγάλης δυσκολίας κατώρθωσα ν' ἀπορύγω τὸν θάνατον, ἀπολέσας μόνον ὀλίγους τινὰς ἐκ τῆς συνοδίας μου.

Ἀφικόμεθα εἰς Οὐγγάνδαν, ὅπου εἰσῆλθον τὸ πρῶτον παρὰ τῷ μεγάλῳ αὐτοκράτορι τῆς κεντρικῆς Ἀφρικῆς Μτέσσχ. Ἡ μεγάλη αὐτοῦ νοημοσύνη, ἢ πρὸς τοὺς Εὐρωπαίους εὐνοια, τὸ ἐράσμιον τῶν τρόπων αὐτοῦ ἢ εὐχαρίστησις ἦν ἡσθάνετο βλέπων λευκοὺς ἐπισκεπτομένους τὸ κράτος αὐτοῦ καὶ τὸ φιλοπρόσδοον αὐτοῦ λίαν ἐξέπληξάν με. Ὑπεσχέθη αὐτῷ νὰ ἐπανέλθω, ἐάν ἠδυνάμην, εἰς Οὐγγάνδαν, καὶ ἐξηκολούθησα τὴν ὁδοπορίαν μου ὅπως ἐπιστρέψω εἰς τὸ σκῆνωμα, οὗ τὴν φύλαξιν εἶχον διαπιστευθῆ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Ποκόκ.

Σκερθεὶς ἀκολουθῶς ποίαν ὁδὸν ἔδει νὰ τραπῶ ἔκρινα ὅτι τὸ κάλλιστον πάντων ἦν λέμβου ἐπιβάς νὰ διευθύνω τὴν ἐκδρομὴν πρὸς τὴν Νυράγγεθην, ν' ἀφίσω ἐκεῖ τὴν συνοδίαν μου καὶ ἐπανελθὼν ἀκολουθῶς παρὰ τῷ Μτέσσχ νὰ λάβω παρ' αὐτοῦ τὰς ἐπικουρικὰς δυνάμεις, ἃς μοι εἶχεν ὑποσχεθῆ, καὶ νὰ μεταβῶ εἰς Ἀλβέρτ Νυάνζαν. Ὁ Μτέσσχ εἰδὼς μοι διςχιλίους πολεμιστὰς ὀδηγήσοντάς με εἰς τὴν λίμνην Ἀλβέρτου διὰ τῶν χωρῶν ἃς περιηγήθη ὁ Βαίκερ.

Ἀφικόμεθα παρὰ τὴν λίμνην ταύτην καὶ διεκρίναμεν τὸν ἐν αὐτῇ κόλπον τῆς Βεκτρικῆς. Εἶτα ἀνακἀμψαντες κατήλθομεν πρὸς τὰς λίμνας Ἀλεξάνδρας, ὧν ἡ κάτω λεγομένη ἐβεβαίωθη, ὅτι ἔχει μῆκος 80 μιλίων καὶ πλάτος 5 κατὰ μέσον ὅρον. Δὲν ἠδυνήθη νὰ προβῶ μέχρι τῆς ἄνω Ἀλεξάνδρας Νυάνζας, ἀλλὰ παρὰ τῶν περὶ αὐτὴν ἰθαγενῶν ἰκανὰς ἔλαθον πληροφορίας ὅπως δυνηθῶ νὰ καθορίσω ἀκριβῶς τὴν θέσιν αὐτῆς.

Ἐκείθεν μετέβην εἰς Οὐγγίγι, ὅπου ἀφικόμενος συνέλαθον ὑπονοίας ὡς ἐκ τῶν ἀφηγήσεων τῶν Ἀράβων, ὅτι ὁ Καμερὼν ἐγκατέλιπε δι' οἰονδήποτε λόγον τὸν ποταμὸν Κόγγον Λουαλάβαν. Ἀπεφάσισα δὲ, ἐάν τοῦτο ἦτον ἀληθές, περιπλεύσας τὴν λίμνην Ταγγανυϊκὴν ν' ἀκολουθήσω τὸν ῥοῦν τοῦ Λουκλάβα καὶ νὰ ἐξακριβώσω ποῦ ὁ ποταμὸς οὗτος ἐξέβαλλε.

Περιέπλευσα λοιπὸν τὴν Ταγγανυϊκὴν, κατὰ δὲ τὸν περίπλου μου τοῦτον ἠδυνήθη ν' ἀνακαλύψω ὅτι ἡ διεξοδος τῆς λίμνης, ἦν ὁ Καμερὼν ὠνόμασε διεξοδὸν τοῦ Λουγούκο,

δέν είναι ὁδὸς ἐκρύσεως· σύρτις πηλοῦ καὶ ἰλύος ἀποφράττει αὐτήν, οὐπω καταβρεχομένη οὐδ' ὑπὸ τῆς μεγίστης πλημμύρας τῆς λίμνης· ἀλλὰ κατενόησα ὅτι προύοντος τοῦ χρόνου τὸ μέρος τοῦτο γενήσεται πραγματικὴ ἐκρυσίς, ὅταν ἡ πηλώδης σύρτις παρασυρθῆ ὑπό τινος πλημμύρας.

Περιπλεύσας τὴν λίμνην ταύτην μετέβην ἀπὸ τοῦ Οὐγιγί εἰς Νυάγγβην. Ὁ Λίβιγκτων καὶ ἔπειτα ὁ Καμερών ἠναγκάσθησαν νὰ πολεμήσωσιν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης, ἀλλὰ τοῦτο δὲν μοὶ συνέβη. Μέχρι τῆς εἰς Νυάγγβην ἀφίξεως ἡμῶν διήλθον φιλικώτατα μετὰ τῶν ἰθαγενῶν.

Τότε νέον ἀνεφύη ζήτημα· ἦδη ὅτε παρὰ τῶν ἰθαγενῶν ἐπληροπορήθη ποίαν ὁδὸν εἶχε τραπῆ ὁ Καμερών ὡφείλον ἄρα νὰ τραπῶ καὶ γῶ τὴν διχραρεϊσάν μοι πορείαν ἀφοῦ ἐγίνωσκον τὰς δυσκολίας, ἃς ἐμελλον ν' ἀπαντήσω; Ἄλλ' ἐγίνωσκον ὅτι ἐν τῇ κεντρικῇ Ἀφρικῇ μόνον ὁδηγόν δέον νὰ ἔχη τις τὸ αἶσθημα τοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα καθήκοντος. Οὐδεὶς μάχεται ὑπὲρ μόνης τῆς ἡδονῆς τοῦ μάχεσθαι, καὶ οὐδόλως ἐπιθυμοῦν νὰ ἐκθέσω εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν τῶν τῆς συνοδείας μου. Ἐν τούτοις διηρώτων ἑμαυτὸν ἐάν ἡ ἡπειρος αὕτη θὰ διετέλει οὐσα αἰώνιον μυστήριον καὶ ἐάν δὲν εἶχομεν καθήκον νὰ χωρήσωμεν ἐπὶ τὰ πρόσω ὅπως προσκομίσωμεν τοῖς λαοῖς ἐκείνοις ἔστω καὶ ἄκουσι τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ, ὧν οὐδέποτε ἀπολαύσουσιν ἐνόσω τὸ μυστήριον τοῦτο δὲν διαφωτισθῆ. Ὁ Λίβιγκτων ἐγκατέλιπε τὴν ἐπιχείρησιν ἐν Νυάγγβη, ὁ Καμερών δὲν ἠθέλησε νὰ χωρήσῃ περαιτέρω καὶ ἔλαθεν ἑτέρωθεν διεύθυνσιν. Ἐμοὶ ἄρα ἀπελείπετο ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου.

Καθ' ἃς ἔλαβον πληροφορίας, αἱ φυλαὶ ἃς ἐμέλλομεν ν' ἀπαντήσωμεν ἦσαν τρομεραὶ· εἶχον ἦδη καταστρέψει τέλει τὰς ἀρχαϊκὰς ἐκδρομάς, ὅσαι ἀπεφάσισαν νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Ἐσκέφθην ὅμως ὅτι καθήκον μου ἦν νὰ ἐξαιολογηθῶ τὴν διερευνητικὴν πορείαν μου.

Τὴν 5 νοεμβρίου 1876 ἀπῆλθον ἐκ Νυάγγβης μετὰ συνοδείας 150 Ἀράβων. Προχωρήσαμεν εἰς τὸ ἐσωτερικόν ἐπὶ τέσσαρας ἑβδομάδας ὁδεύοντες παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Λουαλάβ, ὅτε οἱ Ἀράβες ἐδήλωσαν ὅτι δὲν ἠθέλον νὰ προβῶσι περαιτέρω καὶ ἐπέστρεψαν ἐγκαταλιπόντες ἡμᾶς ἐν μέσῳ ἀνθρωποφάγων φυλῶν.

Ἐπελήφθημεν τῆς κατασκευῆς σχεδίων, διορύσσοντες πρὸς τοῦτο κορμούς δένδρων. Ἐπὶ μακρὸν ἐδέησε νὰ διανοίγωμεν ὁδὸν διὰ πυκνοτάτων δασῶν, πολλάκις δὲ ἠναγκάζομεθα νὰ σύρωμεν ἐπὶ τῆς γῆς τὰς σχεδίας καὶ τὸ πλοιάριον ἡμῶν. Ἐν τῇ χώρῳ ἐκείνῃ τῶν ἀνθρωποφάγων ἡμεν ἠναγκασμένοι νὰ ἀγωνιζώμεθα νυχθημερόν τὸν ἀπελπιστικώτατον τῶν ἀγώνων, οὓς δύναται τις νὰ φαντασθῆ, κατὰ τοῦ ἀγρίου βίου καὶ τῆς φοβερωτάτης βαρβαρότητος.

Οἱ ἰθαγενεῖς ἐποιοῦν ὅ,τι δυνατόν πρὸς παρακώλυσιν τῆς πορείας καὶ παρενόχλησιν ἡμῶν, φρονεῦντες καὶ τραυματίζοντες τοὺς ἡμετέρους διὰ λογγῶν καὶ βελῶν δηλητηριωδῶν. Πολλάκις κατεδίωξαν ἡμᾶς κραυγάζοντες « Σήμερον θὰ ἔχωμεν λαμπρὸν γεῦμα!». Τινὲς μάλιστα τῶν ἡμετέρων διέκριναν μέλη τῶν καταβροχθισθέντων αὐτῶν συνοδοιπόρων.

Δὲν θέλω νὰ εἶπω ὅτι ἐγὼ αὐτὸς εἶδον τοιοῦτό τι, ἀλλ' εὔρον σωροὺς κρανίων κειμένων χαμαί.

Αἱ ὄρδαὶ αὐταὶ συμπεριελάμβανον ἐνίοτε 5 καὶ 6,000 ἄνδρας· καίτοι δὲ εἶχομεν πλεονέκτημά τι καθὸ διὰ τοῦ ποταμοῦ πλέοντες, οὐχ ἦττον ἀπελπιστικὸν ἦν τὸ ν' ἀναγκάζομεθα νὰ πολεμῶμεν ἀδιαλείπτως, ὅπως διανοίξωμεν ἡμῖν αὐτοῖς ὁδόν.

Βλέπων ὅτι μάταιον ἦν τὸ νὰ ἐξαιολογηθῶ τὴν πορείαν διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης, καθ' ὅσον ἀνωφελῆ μόνον αἰματοχυσίαν ἐπέφερον ἡμῖν, ἀπεφάσισα νὰ κατέλθω πρὸς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην καὶ νὰ διαπλεύσω τὸν ποταμὸν ἐν τῷ μέσῳ τῶν νήσων.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ.

ΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ.—Δὲν ἄγνοεῖ βεβαίως ὁ ἀναγνώστης, ὅτι νέον τι καὶ θαυμάσιον ἐπενοήθη ἐπ' ἐσχάτων ὄργανον, τὸ τηλεφῶνον, δι' οὗ δύο ἄνθρωποι, μίλια ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντες, δύναται νὰ συνομιλῶσιν, ὡσεὶ εὐρίσκοντο ἐν τῷ αὐτῷ θαλάμῳ. Τὸ μάλιστα ἐκπλήττον ἐν τῷ ὄργανῳ τούτῳ ἐστὶν ἡ μεγίστη ἀπλότης, παρατηρεῖ ἐφημερίς τις τοῦ Βερολίνου, ἐνθα γίνονται πειράματα ἐφαρμογῆς τοῦ μηχανήματος τούτου. Τὸ μηχανήμα, λέγει ἡ εἰρημένη ἐφημερίς, ἔχει τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα διόπτρας, οἷας ἐν τῷ θεάτρῳ γίνονται χρῆσις. Ὁ

θέλων νὰ μεταχειρισθῆ αὐτὸ κρατῶν εἰς χεῖρας ὁσάκις μὲν θέλει νὰ ὁμιλήσῃ, φέρει αὐτὸ εἰς τὸ στόμα, ὁσάκις δὲ νὰ ἀκούσῃ εἰς τὸ οὖς. Τὰ εἰς οὗ συγκρατεῖται τὸ μηχανήμα τεμάχια εἰσὶν ἀπλῶς ἔλασμα σιδήρου, μαγνητικὸ καὶ ἄτρακτος, περὶ ἣν τυλίσσεται ὀρειχάλκινον σύρμα περικαλυπτόμενον μετὰ ἄλλων πάντων ταῦτα ἄνευ οὐδεμιᾶς τεχνητῆς μηχανικῆς προσθήκης· εἰς τρόπον ὥστε ἄνευ φόβου βλάβης τοῦ ὄργανου καὶ ὁ ἀμύητος αὐτὸς δύναται νὰ ἐξαγάγῃ πάσας τὰς ἔλικας αὐτοῦ ὅπως κατασκευάσῃ τὴν ὄργανωσιν αὐτοῦ. Χρησιμεῖται ἅμα πρὸς τὴν λαλίαν καὶ πρὸς ἀκοήν. Ὅταν δὲ διὰ τοῦ μέσου τούτου εἰς ἀποστάσεως τινος συνδιαλέγωνται, τὸ αὐτὸ μηχανήμα μεταχειρίζεται ὁ τε λαλῶν καὶ ὁ ἀκούων.

Ἀφοῦ τὸ μηχανήμα τεθῆ εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ ἀγωγῆ τῆς φωνῆς σύρματος, ὁ λαλῶν πλησιάζει αὐτὸ πρὸς τὰ χεῖλη εἰς ἀπόστασιν ἐνδὲς ἢ δύο δακτύλων καὶ ὁμιλεῖ διὰ φυσικῆς πλὴν καθαρῆς φωνῆς, διευθύνων τοὺς φθόγγους ἐντὸς τῆς ἐπὶ τῆς πλατείας πλευρᾶς τοῦ μηχανήματος ἀνεωγμένης ὀπῆς.

Εἰς τὸν ἕτερον δὲ σταθμὸν ὁ ἀκούων πλησιάζει τὸ τηλεφῶνον πρὸς τὸ ὠτίον ἀκούει λέξιν πρὸς λέξιν τὰ ὑπὸ τοῦ πρώτου λεγόμενα. Τοσοῦτον δὲ καθαρὰ εἶναι ἡ ἀντίληψις, ὥστε διὰ τοῦ ἤχου τῆς φωνῆς δύναται ν' ἀναγνωρίσῃ τίς ὁ λαλῶν, ἐὰν, ἐνοεῖται, γνωρίζῃ αὐτὸν προηγουμένως. Γέλωτες καὶ στεναγμοὶ εὐκόλως μεταδίδονται. Ὀλίγη δὲ περὶ τοῦτο πεῖρα ἄρκει ὅπως συνδιαλέγηται τις μετὰ φίλου εἰς μίλιον εὐρισκομένου ἀπόστασιν, ὡς εἰ οὗτος κατόκει παρακείμενον ὀμαίον.

Ὅταν ὁ ἀκούων θελήσῃ ν' ἀπαντήσῃ, πράττει τοῦτο εὐκόλως, μεταφέρων ἀπλῶς τὸ μηχανήμα ἀπὸ τοῦ ὠτός εἰς τὸ στόμα, ἀφοῦ προηγουμένως βεβαιωθῆ ὅτι καὶ ὁ πρὸς ὃν διαλέγεται ἐποιήσατο τὴν ἐναντίαν κίνησιν, δηλαδὴ μετήγεχε τὸ τηλεφῶνον ἀπὸ τοῦ στόματος εἰς τὸ οὖς.

Ἡ ἐξήγησις τοῦ φαινομένου, καίτοι ἀτελοῦς ἐτι, ἔχει ὡς ἐξῆς. Εἰς πᾶσαν λέξιν τὸ λεπτότατον σιδηροῦν ἔλασμα δονεῖται ἀναλόγως τῶν δονήσεων τοῦ ἀέρος, ὅστις προσβάλλει τὰ ὠτα ἡμῶν.

Κατὰ τὰς δονήσεις ταύτας τὸ σιδηροῦν ἔλασμα δὲ μὲν πλησιάζει, δὲ δὲ ἀπομακρύνεται τοῦ μαγνητικοῦ πόλου, ἐπομένως ὁ μαγνητισμὸς δὲ μὲν εἶναι ἰσχυρότερος, δὲ δὲ ἀσθενέστερος. Αἱ λεπτόταται αὗται μεταβολαὶ προξενοῦσιν ἠλεκτρικὰ ρεύματα ἐν τῇ μεταλλικῇ ἀτράκτῳ, ἧτις προσήρμονται εἰς τὸν πόλον τοῦ μαγνήτου. Τὰ δὲ ρεύματα ταῦτα μεταδιδόμενα μέχρι τοῦ ἑτέρου σταθμοῦ διὰ σύρματος προκαλοῦσιν αὐτὸτε ἐλαφρὰς δονήσεις ἐπὶ τοῦ μαγνήτου τοῦ μηχανήματος, ὅστις μετακινῶσιν αὐτὰς εἰς τὸ λεπτόν σιδηροῦν ἔλασμα.

Αἱ δονήσεις αὗται εἰσι κατὰ πάντα ὅμοιαι ταῖς γινόμεναίς ἐπὶ τοῦ ἔλασματος τῆς πρώτης μηχανῆς. Τοιοῦτοτρόπως δύναται τις εἰς ἀποστάσεως πολλῶν μιλίων ν' ἀκούῃ προσφώνησιν τινά, ὡσεὶ αὐτὴ ἐγένετο πλησιέστατα αὐτοῦ. Καὶ ἐν Δανιμαρκίᾳ ἐγένοντο ὡς καὶ ἀλλαγῶν δοκιμαῖ ἐπὶ τοῦ μηχανήματος τοῦ ἐπινοητοῦ κ. Γράχαμ Βέλ. Τὰ δ' ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα εἰσὶ τὰ αὐτὰ σχεδὸν πανταχοῦ, ἀπέδειξαν, δηλαδὴ, ὅτι τὸ μηχανήμα εἶναι κάλλιστον διὰ μικρὰς ἀποστάσεις, οὐδόλως εἶναι χρήσιμον διὰ λίαν μακροσφύρας. Διὰ τὴν τελευταίαν ὅμως ταύτην περίπτωσιν δύναται ἴσως νὰ χρησιμεύσῃ τὸ ὑπὸ δανου φησιολόγου ἐπινοηθέν φωνοτηλεγραφικὸν σύστημα, εἰς τὴν τελειοποίησιν τοῦ ὁποίου συντελοῦσι τὰ μέγιστα αἱ ἐν Κοπεναγῆ γενόμεναι δοκιμαῖ.

Πρῶτος ἀνηγγέλθη ὑπό τινων ἐφημερίδων ὅτι τὸ τηλεφῶνον, ἢ λαλῶν τηλεγράφος, ἤρξατο ἐνεργοῦν μετὰ τῶν Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας. Ἴδου δὲ κατὰ τὸν «Ἐσθινὸν Ταχυδρομόν» λεπτομέρειαι τινες περὶ τῆς πρώτης δοκιμῆς, ἧτις ἐγένετο τὴν 13 δεκεμβρίου μετὰ τὸ κλόπου Ἀγίου Μαργαρίτης, ἐπὶ τῆς ἀγγλικῆς ἀκτῆς καὶ τῆς Σαγατῆς ἐπὶ τῆς γαλλικῆς, ἧτοι εἰς ἀπόστασιν 34 χιλιαμέτρων. Κατὰ τὴν δοκιμὴν ἐγένετο χρῆσις ὑποβρυχίου κάλω ἔχοντος τέσσαρα ἀγωγὰ σύρματα. Κατ' ἀρχὰς ἐν σύρμα ἐτέθη εἰς συγκαίνωσαν ἐν τῇ ἀγίᾳ Μαργαρίτῃ μετὰ τῶν συνήθων τηλεγραφικῶν συρμάτων· εἶτα, ληφθέντων τῶν καταλλήλων μέτρων, ἐτηλεγραφηθῆ εἰς τὸν ἐν Σαγατῆ ἄνταποκριτὴν, ὅπως τοποθετήσῃ τὸ φωνοδόχον τηλεφωνικὸν κέρας. Τούτου γενομένου, ἠκούσθη ἐκ τῆς γαλλικῆς ἀκτῆς εἰς τὸ οὖς τοῦ κ. Βουδρῶ, ἐπιθεωρητοῦ τῶν τηλεγραφικῶν γραμμῶν τῆς Ἀγγλίας, ἡ ἐρώτησις· εἰσθε ἔτοιμος; τοσοῦτον ἀδιακρίτως ὡσεὶ τὸ λαλοῦν πρόσωπον εὐρίσκετο εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων τινῶν μιλίων. Ἀκολούθως συνδιαλέξεις ἀντηλλάγησαν ἐπὶ δύο περίπου ὥρας γαλλιστί τε καὶ ἀγγλιστί. Κυρία τις ἐρωτήματα «γινώσκετε ποία εἶμαι;», ἔλαθεν εἰς ἀπάντησιν· «οὐχί,» ἀλλὰ ἀναγνωρίζω φωνὴν γυναικός. Κύριός τις ἐφαρμόσας τὸ τηλεφῶνον εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ μετὰ φιλοπαίγμονα παρατήρησιν ἐφώνησεν· Ἀκούω εὐδιακρίτως τοὺς γέλωτας πολλῶν προσώπων. Προσκληθέντων δὲ τινων νεανίσκων ὅπως ψάλλωσι καὶ συρίσωσι ἐπὶ τῆς ἀγγλικῆς ἀκτῆς, εἶτα δὲ καὶ ἐπὶ τῆς γαλλικῆς οἱ ἤχοι ἠκούσθησαν λίαν εὐδιακρίτως. Ἐπὶ τῶν δοκιμῶν τούτων τοῦτο τὸ παράδοξον παρατηρεῖται. Εἶπομεν ὅτι ὁ υποβρυχίος κάλω φέρει τέσσαρα ἀγωγὰ σύρματα· κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διαμειφθεισῶν συνδιαλέξεων διὰ τοῦ χρησιμεύοντος εἰς τὸ τηλεφῶνον μεταλλικοῦ σύρματος, τὰ συνήθη ἠλεκτρικὰ σημεῖα διαδιδασθέν-

τα διὰ τῶν λοιπῶν τριῶν συρμάτων ἐλήφθησαν λίαν συγκεχυμένα, καὶ τέλος δύο τούτων ἔπαυσαν αἰφνης ἐνεργοῦντα, ἐνῶ τηλεγράφημα διαβιβάσθην ἐκ Λονδίνου εἰς Παρίσιος διὰ τὸ τηλεφώνου Μόρσε ἀνεγνώσθη μετὰ μεγίστης εὐκολίας.

Τοῦ τηλεφώνου ἀπερασίθη καὶ ἐνταῦθα νὰ γένηται χρῆσις. Τὸ τηλεφώνον τοῦτο εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Αἰμιλίου Αακοῦν, διευθυντοῦ τοῦ τεχνικοῦ τμήματος τῶν ὀθωμανικῶν τηλεγράφων, ἐπινοηθὲν, ὅπερ, γενομένης δοκιμῆς, ἀπεδείχθη λίαν πρόσφορον πρὸς ἀπαγγελίαν γλώσσας, πνοῆς ἀσμάτων καὶ παντὸς ἤχου τέλος ἀνθρωπίνης φωνῆς. Ὅσον οὖτω ἐγκατασταθῆσεται μετὰ τοῦ τηλεγραφικοῦ γραφείου ἐν Σογούκ τσεσιμὲ καὶ τοῦ τηλεγραφικοῦ ἐργοστασίου παρὰ τὸ Δάρ-ούλ φουνοῦν τηλεφώνον ἰσχυρὸν μετὰ βολταϊκῆς στήλης, δυνάμενον νὰ ἐνεργῆ εἰς ἀπόστασιν χιλιάδος μέτρων. Ἐφαρμοζομένης δὲ τῆς τελευταίας βελτιώσεως, δι' ἣς δύνανται νὰ ἐνεργήσωσι ταυτοχρόνως πέντε τηλεφώνια, δυνατὸν ν' ἀποκατασταθῆ εὐχερῶς συγκοινωνία μετὰ τῆς πρωτεύουσας καὶ τῶν προκατεινῶν τοῦ Βοσπόρου, πέραν ἔτι καὶ αὐτοῦ τοῦ Βαθυρράκκος (Βουγιούκ-δερέ). Οὕτω δὲ λίαν εὐχερῆς καθίσταται ἡ εἰς τὸ πυροσβεστικὸν σῶμα ἐξαγγελία πυρκαϊῶν.

ΟΙ ΔΟΥΡΥΦΟΡΟΙ ΤΟΥ ΑΡΕΩΣ.— Λαμπρὰ ἐπιτυχία ἐπέσπεψαν τὸ ἔτος τοῦτο τὰς ἐρεῦνας τῶν ἀστρονόμων. Ἐν ὑπομνήματι ἐσχάτως ἀναγνωσθέντι ἐνώπιον τῆς Φιλοσοφικῆς Ἐταιρίας ἐν Ἀμερικῇ, ὁ καθηγητὴς Henry Draper ἀναγγέλλει τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ δρυφόνου εἰς τὸν ἥλιον, κατορθωθεῖσαν μετὰ πολυχρόνια πειράματα καὶ παρατηρήσεις διὰ τῆς διαθλάσεως ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐπὶ ὕδατιν πρίσματος. Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη εἶναι λίαν σπουδαία, καθόσον ἐκτείνει τὰς γνώσεις ἡμῶν περὶ τῆς φυσικῆς καὶ χημικῆς συστάσεως τοῦ ἡλίου καὶ διακρίνει ἡμᾶς περιπλέον περὶ τῶν στοιχείων, ἅπερ ἀπαρτίζουσι τὸ πᾶν.

Ἡ δὲ τελευταία καὶ ὅλως ἀπροσδόκητος ἀνακάλυψις τριῶν δορυφώρων τοῦ Ἄρεως πολλὴν ἐσχάτως τὴν περιεργίαν διήγειρε παρὰ τοῖς ἐπιστήμοσιν εἰς πᾶν ὅ,τι ἐνδιαφέρει τὸν γαιτονεύοντα ἡμῶν πλανήτην. Ἡ τηλεσκοπικὴ αὐτοῦ ἀποψις καὶ ἡ πιθανὴ φυσικὴ σύστασις εἰσὶν ἰδίως ἀξία προσοχῆς.

Ἐγινώσκειτο πρὸ πολλοῦ ὅτι ἡ μέση ἀπόστασις τοῦ Ἄρεως ἀπὸ τοῦ ἡλίου εἶναι 139,877,000 μίλια· ὅτι ἡ τροχία αὐτοῦ ἐκκλίνει τοῦ κυκλικοῦ σχήματος μᾶλλον τῆς οἰοῦσθε ἄλλου ἐκ τῶν κυριωτέρων πλανητῶν, ἐξαιρουμένου τοῦ Ἐρμού· ὅτι ὁ Ἄρης περιστρέφεται περὶ τὸν ἄξονα αὐτοῦ ἐντὸς 24 ὡρῶν 37' καὶ 23", ὅτι ἡ διάμετρος αὐτοῦ εἶναι περίπου 4,700 μιλίων· ὅτι ἡ ἐπιφάνεια

αὐτοῦ ὀλίγον τι ὑπερτερεῖ τοῦ τρίτου τῆς γῆνης ἐπιφανείας, ἐνῶ ὁ ὄγκος αὐτοῦ παραβαλλόμενος πρὸς τὸν τοῦ ἡμετέρου πλανήτου ἀναλογεῖ ὡς δύο πρὸς ἑννέα. Ἐκ πάντων τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἐξαιρουμένης μόνῃς τῆς ἡμετέρας σελήνης, ὁ Ἄρης εἶναι ὁ πρόσφορότερος ὡς ἐκ τῆς θέσεως εἰς τηλεσκοπικὰς παρατηρήσεις· ἐν τούτοις, αἱ ἐνδελεγεῖς ἐρευναι δύο ἤδη αἰώνων οὐδὲν κατώρθωσαν νὰ εὕρωσιν ἕγχοις τῆς ὑπάρξεως δορυφώρου.

Ἐν νεωτάτῳ διδακτικῷ συγγράμματι περὶ ἀστρονομίας ἀναγινώσκουμεν τάδε. «Ὁ Ἄρης, καθ' ὅσον γινώσκουμεν, δὲν ἔχει δορυφώρον, καίτοι ἐξ ἀναλογίας δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν περὶ τῆς ὑπάρξεως τοιοῦτου. Ἡ δὲ μὴ ἐμφάνισις αὐτοῦ, μέχρι τῆς σήμερον, δὲν εἶναι ἀπόδειξις τῆς ἀνυπαρξίας αὐτοῦ. Ὁ δεύτερος δορυφώρος τοῦ Διδὸς εἶναι μόνος $\frac{1}{43}$ τῆς διαμέτρου τοῦ προϊσταμένου πλανήτου· ἀλλὰ δορυφώρος κεκτημένος $\frac{1}{43}$ τῆς διαμέτρου τοῦ Ἄρεως θὰ εἶχε διάμετρον ἐλάσσονα τῶν ἑκατὸν μιλίων, καὶ κατὰ συνέπειαν μέγεθος μόνος διακρινόμενον ὑπὸ τῶν ἐντελεσμάτων καὶ μεγίστων τηλεσκοπίων. Εἷς ἐκ τῶν δορυφώρων τοῦ Κρόνου ἀνεκαλύφθη μόνος πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ὥστε καὶ ἡ ἀνακάλυψις δορυφώρου τοῦ Ἄρεως οὐδόλως εἶναι ἀπίθανος».

Ἡ ἀντίθεσις τοῦ Ἄρεως κατ' αὐγούστον λήγοντος ἔτους συνέβη ὅτε ὁ πλανήτης ἦτο κατὰ τὸ περιήλιον αὐτοῦ σημεῖον καὶ ἐγγυτάτω τῆς γῆς. Ὅθεν εὐρίσκειτο εἰς ὅσον ἐνεῖται πρόσφορον θέσιν πρὸς ἀκριβῆ ἐξέτασιν. Κατὰ τοιαύτην εὐνοϊκὴν ἐποχὴν διετυχύνθη πρὸς τὸν πλανήτην τὸ νέον τηλεσκοπίον τῶν εἰκοσίων ἐξ δακτύλων διαμέτρου ἐκ τοῦ ναυτικοῦ ἀστεροσκοπείου ἐν Οὐασιγκτόνι τῆς Ἀμερικῆς ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Esaph Hall. Τὴν νύκτα τῆς 15 αὐγούστου παρατηρήθη μικρὸς ἀστὴρ πλησίον τοῦ δίσκου τοῦ Ἄρεως, ἀλλὰ δὲν ὑπωπτεύθη ἀμέσως οὔτε διεγνώσθη ὁ ἀληθὴς αὐτοῦ χαρακτήρ. Τὴν ἐσπέραν τῆς πέμπτης, 16 τοῦ αὐτοῦ μηνός, περὶ τὰς 11 ὥρας καὶ 12 λεπτά, ὁ κ. Hall παρατήρησε πάλιν ἐν ἄστρον τοῦ 13 ἢ 14 μεγέθους πολὺ πλησίον τοῦ Ἄρεως καὶ κατεμέτρησε τὴν φαινομένην αὐτοῦ ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ πλανήτου. Τὴν αὐτὴν νύκτα περὶ τὰς δύο ὥρας μετὰ τὰ μεσάνυχτα ἐξετάσας πάλιν τὸν πλανήτην εὗρε μετ' ἐκπλήξεως ὅτι τὸ μικρὸν ἄστρον εἰκνεῖτο συνάμα μετὰ τοῦ Ἄρεως. Ἐσυμπεράναν ἐκ τούτου ὅτι ἀνεκάλυψε δορυφώρον τοῦ Ἄρεως. Τὴν παρασκευὴν τὸ πρῶτὸ καθυπέβαλε τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ εἰς τὸν καθηγητὴν Simon Newcomb, ὅστις ἐκ τῶν πενταῶρων τούτων νυκτερινῶν παρατηρήσεων ὑπελόγησε τὸν χρόνον τῆς περιόδου τοῦ δορυφώρου, ἣν κατὰ προσέγγισιν προσδιώρισεν εἰς 31 ἢ 32 ὡ-

ρας, κατεφαίνετο δὲ ἐκ τούτου, ὅτι ὁ δορυφώρος ἔμελλε νὰ διέλθῃ ἐν μέρος τῆς ἐφεξῆς νυκτὸς ὀπισθεν τοῦ Ἄρεως. Πραγματικῶς ἦτον ἀόρατος ὅτε κατὰ πρῶτον ἐζητήθη τὴν προσεχῆ ἐσπέραν, ἀλλὰ κατὰ τὴν πρόρρησιν τοῦ κ. Newcomb ἀνεφάνη περὶ τὴν μίαν μετὰ τὰ μεσάνυχτα ὥραν. Τὸ σάββατον τὸ πρῶτὸ ἐγνωστοποιήθη ἡ ἀνακάλυψις εἰς τὸν ναύαρχον Rodgers, ἔφορον τοῦ ἀστεροσκοπείου. Ἀπερασίθη ὁμως νὰ περιμεινώσιν ἄλλην μίαν παρατήρησιν, πρὶν ἢ ἀναγγεῖλωσιν ἐπιστήμως τὸσον σπουδαίαν ἀνακάλυψιν. Τὴν ἐσπέραν τοῦ σαββάτου ὁ δορυφώρος εὗρεθῃ πάλιν πλησίοντα εἰς τὴν προαγγελθεῖσαν θέσιν αὐτοῦ, ἣτις κατεμετρήθη ἀκριβῶς ὑπὸ διαφόρων ἀστρονόμων.

Περὶ τὴν 4 ὥραν τῆς 18 αὐγούστου ὁ καθηγητὴς Hall ἀνεκάλυψε δεύτερον δορυφώρον ἐντὸς τῆς τροχίας τοῦ πρώτου καὶ κατὰ τὰ φαινόμενα ἰσομεγέθη αὐτῷ. Ἡ ἀπόστασις τοῦ ἐσωτέρου δορυφώρου ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ Ἄρεως εἶναι περίπου 5,700 μίλια, ἐνῶ ἡ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἶναι 14,000. Ἡ ἀπόστασις τοῦ πρώτου ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ πλανήτου εἶναι μόνος 3,300 μίλια, μὴ ὑπερβαίνουσα τουτέστι τὴν ἀπόστασιν τῆς Νέας Ἰόρκης ἀπὸ τοῦ Λονδίνου. Τὸ φαινόμενον μέγεθος τοῦ Ἄρεως, ὁρωμένου ἀπὸ τοῦ δορυφώρου τούτου εἶναι διςχιλιᾶκις μεγαλείτερον ἢ τὸ τοῦ ἡλίου ἢ τῆς σελήνης ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ὁρωμένου.

Ὁ καθηγητὴς Newcomb δίδει 30 ὥρας καὶ 14 λεπτά ὡς περίοδον τοῦ ἔξω δορυφώρου περὶ τὸν Ἄρη, καὶ 7 ὥρας καὶ 38 λεπτά διὰ τὸν ἐσώτερον δορυφώρον. Καὶ οἱ δύο κινεῖνται, ὡς ἡ ἡμετέρα σελήνη, ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς. Ἡ περίοδος τοῦ ἐσωτέρου δορυφώρου εἶναι βραχυτέρα, ἐνῶ ἡ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἶναι μακροτέρα μιᾶς ἡμέρας τοῦ Ἄρεως. Ὅθεν εἶναι πρόδηλον ὅτι ἡ φαινομένη κίνησις τῶν δορυφώρων, ὁρωμένη ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἄρεως, ἔσται κατ' ἀντιθέτους διευθύνσεις, τοῦ μὲν ἔσω δορυφώρου ἀνατέλλοντος ἐκ δυσμῶν καὶ δύοντος ἀνατολικῶς, τοῦ δὲ ἐξωτερικοῦ ἐξ ἀνατολῶν ἀνατέλλοντος καὶ δύοντος πρὸς δυσμᾶς. Οὕτως οὐδαμῶς ἀσύνηθες ἔσται τοῖς κατοίκοις τοῦ Ἄρεως τὸ φαινόμενον δύο σελήνων ἀπαντωμένων ἐν μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ ἐνδὸν δορυφώρος ἐκτελεῖ τρεῖς περιόδους ἐπὶ τῆς τροχίας αὐτοῦ περὶ τὸν Ἄρη εἰς διάστημα χρόνου ὀλιγώτερον μιᾶς αὐτοῦ περιτροπῆς περὶ τὸν ἄξονα, ἦτοι μιᾶς ἀρηίου ἡμέρας. Ἡ ἀνωμαλία αὕτη ἐν τῷ πλανητικῷ συστήματι φαίνεται κατὰ πρώτην ἔποψιν ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν νεφελοῦδη ὑπόθεσιν, ἀλλ' ἡ συζήτησις αὕτη ἀναβάλλεται μέχρις ὅτου λη-

φθῶσιν ἀκριβέστεραι πληροφόρια περὶ τοῦ ἀρηίου συστήματος.

Δέκα ἡμέραι μόνος παρελήθη ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν προμνησθέντων δύο δορυφώρων τοῦ Ἄρεως, ὅτε ἀνεκαλύφθη ἔτι καὶ τρίτος ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Henry Draper καὶ τοῦ E. H. Holden, ἐν τῷ ἰδιωτικῷ ἀστεροσκοπείῳ τῶν Drapers ἐν Hastings-on-the-Hudson τῆς Ἀμερικῆς.

Δ. Σ.

ΒΑΘΟΣ ΤΟΥ ΩΚΕΑΝΟΥ.—Οἱ μέχρι τοῦ λήγοντος ἔτους γνωστοὶ χάρται τοῦ πυθμένος τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ ἀπεδέχοντο ὡς μέγιστον βάθος 7,500 μέτρα. Ἀλλὰ τελευταῖα κατεμετρήσεις γενόμεναι ὑπὸ ἀγγλικοῦ πλοίου καταδεικνύουσιν ὅτι ἀλλαχού τὸ βάθος τοῦ ὠκεανοῦ εἶναι πολλῶν μείζον. Οὕτω μετὰ τῆς 36⁰ καὶ 37⁰ μήκους ἀπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ Γερνουίνσιου εὗρεθῃ βάθος 13 χιλιαμέτρων. Μόνος μετὰ 9 καὶ $\frac{1}{2}$ ὄλας ὥρας ὁ καθετὴρ εὗρε γῆν. Ἐπὶ τούτου ὑπομεινόμεν ὅτι τεχνικώτατον τι ἐργαλεῖον, βαθόμετρον καλούμενον, ἐπινοηθὲν δὲ ὑπὸ τοῦ δόκτορος Σίεμενς δύνανται ν' ἀναπληρώσῃ τὸν καθετῆρα εἰς τὴν κατεμέτρησιν τοῦ βάθους τοῦ ὕδατος· τὸ ὄργανον τοῦτο βασιζόμενον ἐπὶ τῶν νόμων τῆς ἐλξεως φαίνεται ὅτι θ' ἀποβῆ χρησιμώτατον εἰς τοὺς ναυτιλομένους.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝῃ.

Τὸ ἀγγλικὸν Ἀθήναϊον ἀναγγέλλει ὅτι ὁ ὑπολοχαγὸς Kitchener, πρόεδρος τῆς εἰς Παλαιστίνην ἀρχαιολογικῆς ἐπιστημονικῆς ἐκδρομῆς, ἐκώμισε τὸ σχέδιον μιᾶς ἐκκλησίας, ἣς ἡ οἰκοδομὴ ἀνέρχεται εἰς τοὺς χρόνους τῶν Σταυροφοριῶν, ἐσχάτως ἀνακαλυφθεῖσας παρὰ τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. Ἡ ἀπὸ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν εἰς Βηθανίαν ἄγουσα ὁδὸς διήκει διὰ στενῆς λωρίδος γῆς, συνδεούσης τὸ εἰρημένον ὄρος μετὰ λόφου ὑπερκειμένου τῆς κώμης ταύτης· κατὰ τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀνεκαλύφθησαν τὰ λείψανα ἀρχαίου ναΐσκου, οὗ ἡ οἰκοδομὴ ἀνέρχεται εἰς τὸν δωδέκατον ἢ τρισκαίδέκατον αἰῶνα. Ἐκ παραδόσεως ἡ θέσις αὕτη ἐθεωρήθη πάντοτε ὡς ἐκείνη, ἐξ ἣς ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ πῶλον ὄνου ἀναβὰς εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ τὴν ἡμέραν τῶν Βαΐων. Ἐν τῷ ναΐσκῳ τούτῳ φαίνεται μέγα λεπτοῦργημα, περιέργων ἀληθῶς ἔχον θέσιν. Εὐρίσκειται πρὸς βορρᾶν μετὰ δύο κίωνων τοῦ ἱεροῦ. Τετράγωνον τὸ σχῆμα τὸ λεπτοῦργημα τοῦτο παρίσταται οἷον εἰς ἀγία τράπεζα δεκνύουσα ἀκρι-

θῶς τὸ μέρος, ὅθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη ἐπὶ ὄνου. Αἱ ἐπ' αὐτοῦ εἰκόνες, καλῶς διαγεγραμμέναι, καλίστα εἰσέτι διατηροῦνται. Ἐπὶ τῆς νοτίας προσόψεως ἀπεικονίζεται ἡ τοῦ Λαζάρου ἀνάστασις ἐπὶ τῆς βορείου παρίστανται οἱ μαθηταὶ φέροντες τὸν ὄνον εἰς τὸν κύριον αὐτῶν· ὄμιλος ἀνδρῶν ἐριζόντων πρὸς ἀλλήλους κοσμεῖ τὴν ἀνατολικὴν μετόπην· δυτικῶς δὲ ἐστὶ λεπτοεργημένος ἀψιδιοειδὴς σηκὸς ἢ κουθούκλιον, κάτω τοῦ ὁποῦ ὑπῆρχεν ἐπιγραφή. Ἡ τὸ πλεῖστον εἶναι ἐξηλειμμένον. Ἐπὶ τῆς ἀψίδος τοῦ σηκοῦ ὑπάρχουσι καὶ ἴχνη ζωγραφημάτων καὶ ἐπιγραφῶν. Ὁ πρῶτος τὰ ἐρείπια ταῦτα ἐπισκεψάμενος εἶναι ὁ πλοίαρχος Γκίλλεμοτ, ὅστις ἀντέγραψε τὰς εἰκόνας καὶ τὰς ἐπιγραφάς, ἠδυνήθη δὲ ν' ἀναγνῶ τὰς λέξεις *Hic est* καὶ *Hierusalem*. Τοὺς τοίχους τοῦ μικροῦ πρὸς νότον ναῖσκου καλύπτουσι ἐπίσης ζωγραφίαι παριστώσαι ἐγγεγραμμένους κύκλους, ἐνῶ αἱ τῆς ἐκκλησίας φέρουσι κοινὰ κοσμήματα. Λέγεται ὅτι ἀνευρέθη ἐκεῖ καὶ πλᾶξ χαλκοῦ, ἣτις ληφθεῖσα, διαταγῇ τοῦ πασᾶ, μετηνέχθη εἰς τέμενος τι, εἶτα εἰς τὸ σεράγιον. Ἡ πλᾶξ αὕτη ἐχρησίμευεν ὡς κάλυμμα τῆς κολυμβήθρας, βεβαιοῦται δὲ ὅτι ἦν ἡ ἀσπίς τοῦ Χαμσέχ. Φέρει τὰ σπλά τῶν 12 φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἐστὶν ἐξ ἀργυρομογοῦς ὀρειχάλκου. Ὁ πασᾶς ἐπέτρεψε νὰ ληφθῇ φωτογράφημα αὐτῆς. Ἡ ἐργασία εἶναι ἰταλικὴ τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος, ἐξαισία δὲ τὴν καλλονήν.

ΝΕΑ ΠΟΜΠΗΙΑ. — Σπουδαιοτάτη ἀρχαιολογικὴ ἀνακάλυψις ἐγένετο ἐσχάτως ἐν Ἰταλίᾳ. Ἔστι δ' αὕτη ὑπόγειος πόλις, νέα Πομπηία, ἀνευρεθεῖσα αἰφνης παρὰ τῇ Μαμφρεδανίᾳ, κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Γαργάνου ὄρους ἐν Ἀπουλίᾳ. Τὸ πρῶτον ἀνεκαλύφθη καθ' ἡμέρας ἐπὶ τῆς ἀρτέμιδος, εἶτα στοὰ 20 μέτρων περίπου ἔχουσα μέγας μετὰ στηλῶν ἀνευ κιονοκράνων, τέλος δὲ νεκρόπολις ἔχουσα περιφέρειαν 15,000 τετραγωνικῶν μέτρων. Ἐξεχώστησαν πλεῖστα ἐπιγραφαί, ὧν τινες ἀπεστάλησαν εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Νεαπόλεως. Ἡ ἀνακαλυφθεῖσα πόλις ἐστὶ τὸ ἀρχαῖον Σίποντον, ἀναφερόμενον μὲν παρὰ Στράβωνος, Πολυβίου καὶ Τίτου Λιβίου, καταχωσθὲν δ' ἐκ σεισμοῦ. Αἱ οἰκίαι αὐτοῦ εὗρηται 20 περίπου πόδας ὑπὸ τὸν νέον ἔδαφος. Ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις ἔλαβε τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς ἐκτέλεσιν μεγάλων ἀνασκευῶν. Ὡς ἐν Πομπηίᾳ οὕτω καὶ ἐν Σιπόντῳ νεκὴ καθ' ἐσχάτην γίνονται ἀνακαλύψεις. Οὕτως εὐρέθη ἐπ' ἐσχάτων μνημείων πρὸς τιμὴν τοῦ Πομπηίου μετὰ τὴν νίκην ἦν κατὰ τῶν πειρατῶν κατήγαγε καὶ πλεῖστα ὀρειχάλκινα καὶ χρυσᾶ νομίσματα.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ.

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ. — Ἐν τῇ γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἠθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 26/8 δεκεμβρίου ὁ κ. Κάρολος Λεβέκ, εἰς τῶν διασημοτέρων τῆς Γαλλίας ἐλληνοφιλῶν, λαθῶν ἀφορμὴν ἐκτινος διατριβῆς, γραφείσης ὑπὸ τοῦ κ. Γαρσονέ, καὶ ἐπιγραφομένης Περὶ τῶν παρὰ Θουκυδίδου χαρακτῆρων τοῦ νεωτέρου ἱστορικοῦ καταδεικνύει τοὺς χαρακτῆρας τούτους, οἵτινες ἀποκαλύπτουσι παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ τὸν ἀληθῆ ἰδρυτὴν τῆς ἱστορικῆς κριτικῆς καὶ τῆς φιλοσοφίας τῆς ἱστορίας. Ὁ κ. Γαρσονέ, εἶπε, παρῆσθητε τοὺς χαρακτῆρας τούτους μετὰ πολλῆς σαφηνείας καὶ ἀνευ οὐδεμιᾶς ὑπερβολῆς. Ὁ Θουκυδίδης δὲν εἶναι πλέον ὁ ἀφελὴς χρονογράφος, ὁ σημειῶν πᾶν ὅτι διασαλπίζει αὐτῶν λάλος καὶ ἀσύνητος φήμη. Αὐτὸς οὗτος ῥητικῶς χαρακτηρίζει ἐν τῷ Κ κεφαλαίῳ τοῦ Θ βιβλίου τῆς ἱστορίας αὐτοῦ ὡς κινδυνώδεις τὸ ἀποδέχεσθαι ἀνεξετάστως πᾶσαν μαρτυρίαν· διότι οἱ ἄνθρωποι διαβιβάζουσιν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἀνευ ἐλέγχου τὰς παραδόσεις τῶν προσβυτέρων καὶ αὐτὰς εἶτι τὰς περὶ τῆς ἑαυτῶν πατρίδος. Ὁ κ. Γαρσονέ χαρακτηρίζει κάλλιστα τὴν μεγάλην μεταβολὴν ἣν ἐπήνεγκεν εἰς τὸ ἔργον τοῦ ἱστορικοῦ. «Προσαγορεύσωμεν, λέγει, τὴν πρώτην ἐμφάνισιν, τὴν ὀριστικὴν εἴσοδον τῆς κρίσεως ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Μετὰ τὸν Θουκυδίδην ἡ κρίσις αὕτη καθίσταται συστηματικὸν ἔργον, συναισθάνεται τί εἶναι καὶ τί ζητεῖ· καθορίζει τὸν σκοπὸν αὐτῆς, περιγράφει τὸν τρόπον, διαγράφει τὸν κύκλον, καταμετρεῖ τὴν σημασίαν αὐτῆς». Ὁ Θουκυδίδης ἐργάζεται διὰ τὸ μέλλον, ὅπως δὲ πιστεύουσιν εἰς αὐτὸν οἱ ἐπιγιγνώσκοντες καὶ ὠφελήθωσιν ἐκ τῶν διδαγμάτων αὐτοῦ ἐκτίθησιν εἰλικρινῶς, πῶς ἠρύσατο τὰς ἀβεντικὰς αὐτοῦ πληροφορίας. Ὁ κ. Λεβέκ μνημονεύει ἐπὶ τούτου τὸ χωρίον τοῦ Θουκυδίδου, ἐν ᾧ ὁ μέγας ἱστορικὸς ἐκτίθησιν διὰ τίνος τρόπου ἐξήλεγε τὰς πηγὰς αὐτοῦ. Ὁ μέγας ἱστοριογράφος δὲν περιώρισε τὰς φροντίδας αὐτοῦ μόνον εἰς τὰ γεγονότα ἐξωτερικῶς θεωρούμενα, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς ἐμβριθείας παρετήρησε τὰ πάθη, τὰς θελήσεις καὶ τὰς προθέσεις, καὶ εἰσέδυσεν εἰς τὰ μυχαίτατα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς· ὁ δὲ τοσοῦτον τολμηρῶς εἰς τὰ μυχαίτατα βᾶθη τῆς ψυχῆς εἰσδύσας, οὐδαμῶς ἐδίστασε ν' ἀναπτύξῃ ἐνώπιον τοῦ ἀγνωστοῦ τὰς δεινότητας ἠθικὰς νόσους τῶν λαῶν, ἐκείνας μάλιστα, ὅσαι ἀναποδράστως ἐνσκήπτουσι ἐν μέσῳ τῶν ἐπανα-

στάσεων καὶ τῶν καταστροφῶν τοῦ πολέμου. Ὁ κ. Λεβέκ ἐπιμένει ἰδίᾳ εἰς τὴν ἀρετὴν τοῦ γενικεύειν, ἣν κέκτηται ὁ Θουκυδίδης εἰς τὸν ὑπερτατον βαθμὸν, παρατηρεῖ ὅτι ὁ μέγας ἱστοριογράφος δὲν δύναται νὰ καταταγῇ μετὰ τῶν ρητόρων κατὰ τὴν συνήθη σημασίαν τῆς λέξεως ταύτης.

Αἱ δημηγορίαι αὐτοῦ εἰσι βραχεῖαι ἀνευ ἀναπτύξεων καὶ ἐπαναλήψεων, περιέχουσαι τὸ αὐστηρῶς μόνον ἀναγκαῖον, φρονεῖ δὲ ὁ κ. Λεβέκ μετὰ τοῦ κ. Γαρσονέ, καὶ ἰδίᾳ μετὰ τοῦ κ. Ἰουλίου Γιράρδου, εἰδικὰς μελέτας ποιησαμένου καὶ ἐκδόντος περὶ Θουκυδίδου, ὅτι εἶχε τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῆς εὐγλωττίας ὅπερ ἤρεσκε τοῖς συγχρόνοις αὐτοῦ Ἑλλησι. Καὶ ὁντως κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ Περικλέους ὁ ῥήτωρ δὲν εἶναι ὁ κάλλιον λαλῶν τὴν γλῶσσαν πάντων, ἀλλ' ὁ προνομιούχος καὶ ἰδίαν ὁμιλῶν γλῶσσαν. Ὁ ῥήτωρ εἶναι ἠθικολόγος, αἱ δὲ σκέψεις αὐτοῦ αἱ ὑπὸ τῶν καθ' ἡμέραν γεγονότων ὑπαγορευόμεναι δέον νὰ παρίστανται διὰ γενικῶν καὶ συνεπτυγμένων ἐκφράσεων ὡσεὶ ἀξιώματα τοῦ ὀρθοῦ λόγου. «Ὁ αἶρων τὴν φωνὴν, λέγει ὁ κ. Ἰούλιος Γιράρδος, ἐν μέσῳ τῆς σιγῆς μιᾶς ὁμηγύρεως, τότε μόνον εἶναι ἀξίος τῆς τιμῆς ταύτης, ὅταν φαίνεται λογικώτερος πάντων καὶ ἔχη τὴν ἔντονον καὶ ὑψηλὴν γλῶσσαν, ἣν ἡ λογικὴ ὠμίλησεν ἕως τότε εἰς τὴν προσέχουσαν ἀνθρωπότητα». Ἡ λογικὴ, ἐπισυνάπτει ὁ κ. Λεβέκ, ἐστὶν ἡ λέξις ἣν ἐναμίλλωσι καὶ συμφώνως ἐπαναλαμβάνουσι πάντες οἱ περὶ Θουκυδίδου κρίναντες. Ἄλλ' ὁ λέγων λογικὴν, λέγει φιλοσοφίαν· ἐκ δὲ τούτου ὀρμώμενος ὁ σοφὸς Ἀκαδημαϊκὸς σπουδαῖον ποιεῖται παραλληλισμὸν μετὰ τῷ Θουκυδίδῃ καὶ Ἀριστοτέλει, ὧν τὸν πρῶτον πρόδρομον θεωρεῖ τοῦ δευτέρου. Ἄλλὰ περὶ Ἀριστοτέλους ὁμιλῶν ὁ κ. Λεβέκ οὐδαμῶς ἐπιλανθάνεται ὅτι καὶ ὁ Πλάτων ἐδίδαξε ἐπιστημονικῶς τὸ ἐξάιρετον τοῦ καθόλου, τῆς ιδέας, τοῦ τύπου· ὅτι διέγραψε θαυμασίους τύπους, ἀνδρῶν καὶ πολιτειῶν, ὅτι ἦδη πρὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐσχημάτισε πολιτικὴν φιλοσοφίαν, ὅτι τέλος ὑπότινας ἐπόψεις ὁ Θουκυδίδης συνδέεται μετὰ τοῦ Πλάτωνος.

ΔΙΤΤΗ ΠΑΤΡΙΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ.

Ἐν τῶν λαμπροτάτων δραμάτων τοῦ ἐπιζώντος μεγάλου ποιητοῦ τῆς Γαλλίας κ. Βίκτωρος Οὐγίου παρεστάθη ἐσχάτως ἐν τῷ γαλλικῷ θεάτρῳ τῶν Παρισίων. Τὸ δράμα τοῦτο εἶναι τὸ γνωστὸν καὶ τῷ ἡμέτερῳ κόσμῳ Ἑρνάνης, παρεστάθη δὲ τὸ πρῶτον τὴν 13/25 φεβρουαρίου τοῦ 1830, ὅτε δριμυτάτη ἦν ἡ πάλη μετὰ τῶν λεγομένων κλασικῶν καὶ ῥωμαντικῶν, ὧν τῆς σχολῆς προ-

εξῆρχεν ὁ νεκρὸς τότε Οὐγὸς καὶ ὁ ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ βαδίζων Ἀλεξάνδρος ὁ Δουμάς. Πόλεμος τότε καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ ἐν τῷ τύπῳ ἐγένετο περὶ τῆς ἀξίας τοῦ δράματος τούτου, ὅπερ ἐκυρώθη ἤδη ὑπὸ τοῦ ἔκτοτε παρελθόντος χρόνου, ὡς ἐν ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τῆς νεωτέρας γαλλικῆς φιλολογίας. Ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ παραστάσει ὁ κ. Βίκτωρ Οὐγὸς προσήνεγκε γεῦμα εἰς τοὺς ἐφημεριδογράφους καὶ εἰς τοὺς ἠθοποιούς οἵτινες ὑποκρίνονται ἐν τῷ δράματι αὐτοῦ. Κατὰ δὲ τὸ γεῦμα ἐποιήσατο πρόποσιν, ἣς μεταφέρουσι τὰς ἐπομένους περικοπὰς.

Κύριοι,

Ἐν τῇ ἡλικίᾳ μου σπάνιον τὸ μὴ ἔχειν σταθερὰν τινα ιδέα. Ἡ σταθερὰ ιδέα προσομοία εἶναι τῷ ἀπλανεῖ ἀστέρι. Ὅσω μελαντέρα ἡ νύξ, τοσοῦτω μεῖζων ἡ αἴγλη αὐτοῦ. Αὐτὸ τοῦτο δύναται τις εἰπεῖν καὶ περὶ τῆς ιδέας. Ἡ ιδέα μου ἐπιφαίνεται μοι μετὰ τοσοῦτω μεῖζονος αἴγλης, ὅσῳ ζοφερώτερα ἡ ὥρα αὕτη. Ἡ σταθερὰ αὕτη ιδέα ἐστὶν ἡ εἰρήνη. Ἀπ' οὗτοῦ ὑπάρχω, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς νεότητός μου μέχρι τοῦ τέρατος τούτου, ὅπερ εἶναι τὸ γῆρας μου, ἕνα μόνον ἔσχον σκοπὸν, τὴν εἰρήνευσιν τῶν πνευμάτων, τὴν εἰρήνευσιν τῶν ψυχῶν, τὴν εἰρήνευσιν τῶν καρδιῶν. Τὸ ὄνειρόν μου ἦν πάντοτε παῦσις τοῦ πολέμου, παῦσις τοῦ μίσους, ἀποκλειστικὴ ἐνασχόλησις τῶν λαῶν εἰς τὴν ἐργασίαν, τὴν εἰρήνην. Τὸ ὄνειρόν τοῦτο οἶα δῆποτε κἄν ὦσιν αἱ παρούσαι ἢ μέλλουσαι δοκιμασίαι θὰ προσπαθῆσω νὰ πραγματοποιήσω οὐδέποτε ἀπαυδῶν μέχρι τελευταίας μου πνοῆς. Τοιαύτη ἡ σημασία, τοιαύτη ἡ ἐννοια, τοιοῦτος ὁ σκοπὸς τῆς ἀδελφικῆς ταύτης ἀγάπης, ἐν ᾗ οὐδὲν ὑποννοούμενον, οὐδὲν παρανοούμενον οὐδὲν ἄλλ' ἢ τὸ μέγα, τὸ ἀγαθόν, τὸ γενναῖον. Πάντες ὅσοι ἐσμὲν ἐνταῦθα, ποιηταί, φιλόσοφοι, συγγραφεῖς, καλλιτέχναι, δύο ἔχουσι πατρίδας, τὴν μίαν τὴν Γαλλίαν, τὴν ἄλλην τὴν τέχνην. Ναί, ἡ τέχνη εἶναι πατρίς. Εἶναι πολιτεία ἔχουσα αἰωνίους πολίτας τοὺς φωτοδόλους ἐκείνους ἄνδρας, τὸν Ὀμηρον, τὸν Λίσιγγλον, τὸν Σοφοκλέα, τὸν Ἀριστοφάνη, τὸν Θεόκριτον, τὸν Πλάυτον, τὸν Λουκρίτιον, τὸν Βιργίλιον, τὸν Ὀράτιον, τὸν Ἰουβενάκην, τὸν Λάντην, τὸν Σεξσπῆρον, τὸν Ραβελάτον, τὸν Μολιέρον, τὸν Κορνῆλιον, τὸν Βολταῖρον. . . (Ὁμόφωνος κραυγὴ τῶν Βίκτωρα Οὐγόν!) Ἦττον εὐρεῖα, ἀλλ' ἐπίσης μεγάλη ἐστὶν ἡ πολιτεία, ἣν δυνάμεθα ἀποκαλέσαι ἠθικὴν ἡμῶν ἱστορίαν, καὶ ἣτις περιέχει τοὺς ἄνδρας ἐκείνους τοὺς οὐχ ἦττον μεγά-

λους, Κάρολον τὸν Μέγαν, τὸν Ρολάνδον, τὸν Δυγεσκλῖνον, τὸν Βαγιαρδον, τὸν Τυρένον, τὸν Κονδὲ, τὸν Βιλλάρ, τὸν Βωθάν, τὸν Χῶς, τὸν Μαρσῶ, τὸν Κλέβαρ, τὸν Μιραβῶ. Λοιπὸν, φίλοι συνάδελφοι καὶ προσφιλεῖς μοι ξένοι, ἀνήκοι ἐν εἰς τὰς δύο ταύτας πολιτείας. Καυχώμεθα ἐπ' αὐταῖς, ἐπιτρέψατέ μοι δὲ νὰ εἶπω ὅτι προπίνων ὑπὲρ ἡμῶν, προπίνω ὑπὲρ τῶν δύο ἡμῶν πατρίδων, ὑπὲρ τῆς μεγάλης Γαλλίας καὶ ὑπὲρ τῆς μεγάλης τέχνης.

ΤΑ ΕΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ.— Κατὰ τὴν Ἑπιτηρίδα τῶν γερμανικῶν πανεπιστημίων, ταῦτα συμποσοῦνται νῦν εἰς 21, ἐν οἷς φοιτῶσι 20,229 φοιτηταί. Ἐκ τούτων 2,500 δὲν εἶναι ἐγγεγραμμένοι· ἐκ τῶν λοιπῶν 17,500 οἱ 6,787, ἦτοι ὑπὲρ τὸ τρίτον, φοιτῶσιν εἰς τὴν φιλοσοφικὴν σχολὴν περιλαμβανούσαν τὴν κυρίως λεγομένην φιλοσοφίαν καὶ τὰς ἐπιστήμας, ἡ δὲ ἕττονας ἀριθμοῦσα φοιτητάς ἐστὶν ἡ θεολογικὴ σχολή, εἰς ἣν φοιτῶσι καθ' ἅπασαν τὴν Γερμανίαν οὐχὶ πλείονες τῶν 2,223. Τὸ μάλιστα φοιτώμενόν ἐστὶ τὸ τοῦ Βερολίνου πανεπιστήμιον, εἰς ὃ φοιτῶσι μὲν 4,597, ἀλλ' ἐκ τούτων πλείονες τῶν διςχιλίων εἰσὶν οἱ μὴ ἐγγεγραμμένοι. Ἐὰν ὡς βάσις ληφθῆ ἡ ἐγγραφή, τὴν πρώτην κατέχει τὰς τῆς Δειψίας πανεπιστήμιον, ἔχον ὑπὲρ τοὺς 3,000 φοιτητάς ἐγγεγραμμένους ἐν τῷ μητρώφ. Τὸ τοῦ Στρασβούργου πανεπιστήμιον, ἀριθμοῦν 700 φοιτητάς κατέχει τὴν 11 τὰς τῆς τελευταῖον δ' ἔρχεται τὸ Ροστόκ, ἀριθμοῦν 144 μόνον φοιτητάς. Οἱ καθηγηταὶ συμποσοῦνται εἰς 4300, ἐκτὸς 450 ὄρηγητῶν. Ἡ γερμανικὴ αὐτοκρατορία δαπανᾷ πρὸς διατήρησιν τῶν πανεπιστημίων τούτων ὑπὲρ τὰ 12½ ἑκατομμύρια φράγκων ἐτησίως. Ἐντὸς ἐνὸς ἔτους τὸ τοῦ Στρασβούργου πανεπιστήμιον ἀπερβόρησε περὶ τὰ 4,800,000 φράγκα. Τὰ ἐκτὸς τοῦ κράτους γερμανικὰ πανεπιστήμια εἰσι ἐν Βρασιλείᾳ τῆς Ἑλβετίας, Δορπάτ τῆς Ρωσίας καὶ Βιέννη, Γράετς, Ἰνσβρῦκη, Πράγα καὶ Τσερνόβιτς τῆς Αὐστρίας. Τὸ δλον ἄρα τῶν γερμανικῶν πανεπιστημίων συμποσοῦται εἰς 28 μετὰ τῶν ἐκτὸς τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας.

ΦΑΡΑΩ ΑΡΧΑΙΟΙ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΟΙ.— Τὴν 16)8 δεκεμβρίου ὁ κ. Λεσσέψ ἐποιήσατο ἐν Παρισίοις περιεργωτάτην καὶ διδασκτικωτάτην διάλεξιν περὶ Αἰγύπτου. Τὰ μάλιστα ἰδίᾳ τὸ ἀκροατήριον αὐτοῦ εἰς διάχυσιν διεθῆκεν ἔμμετός τις παραβολή, ἣν ἀδιακρόφῳ τῷ ἦθει ἐφάνη ποιούμενος, περὶ τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων Φαραῶ.

Ἐπομνήσας ὁ κ. Λεσσέψ τὴν ὤμην βασιλείαν τοῦ Χέοπος, ὅστις ἑκατοντακισχιλίου ἀνδρας ἐπὶ δεκαετίαν ἠγγάρευσε διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς πρώτης πυραμίδος, καὶ τῶν λοιπῶν Φαραῶ, ἐξηκολούθησε λέγων ταῦτα.

« Ἐκτοτε τὸ ὄνομα Φαραῶ ἐγένετο ἀντιδημοτικόν. Σήμερον ἔτι ἡ σφοδρότατη ἕβρις δύο Αἰγυπτίων πρὸς ἀλλήλους εἶναι: οὐδὲ τοῦ Φαραῶ. Μίαν ἡμέραν ἐξήτουν παρὰ τοῦ ἀντιβασιλέως τὴν ἐξήγησιν τῆς λέξεως, οὗτος δὲ μοι ἀπήντησε.— «Φαραῶ σημαίνει ἀνθρώπος πείσμων ἐπιδιώκων ἐναντίον πάντων τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἰδέαν καὶ οὐδὲν θέλων νὰ ἐνοήσῃ».— Δύναταί τις καὶ σήμερον νὰ εἴπῃ: Πείσμων ὡς Φαραῶ».

Γέλωτες καὶ ψευθισμοὶ ὑπέδειξαν τοὺς λόγους τούτους τοῦ ρήτορος, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ κατὰ τὰ τελευταῖα ἐν Γαλλίᾳ γεγονότα καὶ τὴν ἐπίμονον ἀντίστασιν τοῦ στρατάρχου ἦν προφανής.

« Ὁ Φαραῶ εἶναι πράγματι, ἐξηκολούθησε λέγων, ὁ τύπος τοῦ δεσπότη, τοῦ ἀπολύτου ἄρχοντος. « Ἐκ τῶν προτέρων, κατὰ τινὰ σημείωσιν τῶν Μωσαϊκῶν χρονικῶν, ἦν ἔχω ὑπ' ὄψιν, καταδεδικασμένος ἐστὶν εἰς τυφλὴν ἀντίστασιν, εἰς ὀλεθρίαν ἐπίμονον, προσιμὸν ἀναποδράστου καταστροφῆς». Καὶ κορβωτέρῳ « Ὅτε ἐπῆλθον αἱ πληγαὶ τῆς Αἰγύπτου, ὁ Φαραῶ γίνεται μὲν περίτρομος, ἀλλὰ δὲν συναίνει νὰ ἐνδώσῃ. Ἐλπίζει ὅτι δύναται νὰ σωθῆ δι' ἡμίμετρων, διὰ φαινομένων παραχωρήσεων. Μάτην οἱ πιστοὶ αὐτοῦ ὑπηρεταὶ προτρέπουσιν αὐτὸν λέγοντες « Δὲν βλέπεις λοιπὸν ὅτι ἡ Αἰγύπτος ἀπόλλυται; ». Ὁ Φαραῶ ἀποτρέφει τὴν κεφαλὴν καὶ ἀμεριμνεῖ περὶ τῶν γινομένων. Ἐὰν δ' ὑπὸ τρόμου καταλαβανόμενος ἐπὶ τῇ θεᾷ τῶν δυστυχημάτων τούτων ἀνομολογῆ πρὸς στιγμὴν ἐκυτὸν ἔνοχον, μετ' ὀλίγον ἀποσύρει τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ σκληρύνεται καὶ πάλιν. Οὕτω ἀπὸ ἡττης εἰς ἡττιαν, ἀπὸ ὑποσχέσεως εἰς ὑπόσχεσιν, ἀπὸ μεταμελείας εἰς μεταμέλειαν ἐπέρχεται ἡ ὀλεθρία ὥρα, ἡ ὥρα καθ' ἣν εἶναι πλέον ἀργά. Ἀντὶ ἐξόδου τῆς Αἰγύπτου, λέγει τὸ εἰρημένον φυλλάδιον, ὅπερ ἐξεδόθη πρὸ πολλῶν ἐτῶν, γραφῆτω ἐπανάστασις τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας, ἀντὶ Φαραῶ Κάρολος Α', Ἰάκωβος Β', Λουδοβίκος ΙΣΤ', καὶ ὁ πρὸ τρισχιλίων ἐτῶν ἱστορικὸς ἀποθνήσκει ἱστορικὸς τῆς χθὲς. Δύναται τις νὰ προθέσῃ, λέγει ὁ κ. Λεσσέψ, « καὶ ὁ ἱστορικὸς τῆς σήμερον », καὶ κατέρχεται τοῦ βήματος ἐν μέσῳ βραχδίων χειροκροτήσεων.

Ὁ ὑπεύθυνος Ε. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ,|

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ καὶ Σ^ο.